

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΣΠΔΕ**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

**16^{ης} (22^{ης}) ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ
ΤΟΥ Σ.Π.Δ.Ε.**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2009

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΣΠΔΕ

16^η (22^η) ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ Σ.Π.Δ.Ε.

Η 16η (22η) συνεδρίαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΠΔΕ) πραγματοποιείται την Παρασκευή 20 Νοεμβρίου 2009 και ώρα 11.00 το πρωί στην Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων των Γενικών Αρχείων του Κράτους, Δάφνης 61, Ψυχικό, υπό την Προεδρία του Προέδρου του Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΠΔΕ) Επίτιμου Καθηγητή Γεώργιου Μπαμπινιώτη.

Στη συνεδρίαση παρίστανται τα εξής μέλη της Ολομέλειας του ΣΠΔΕ:

- 1. Γεώργιος Μπαμπινιώτης**
Πρόεδρος Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Επίτιμος Καθηγητής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- 2. Βασίλειος Άνθιμος**
Εκπρόσωπος Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών
Προϊστάμενος ΔΟΥ Β Περιστερίου
- 3. Παρασκευάς Γιαλούρης**
Εκπρόσωπος Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης Αττικής
Στη συνεδρίαση παρίσταται και ο αναπληρωματικός εκπρόσωπος
Απόστολος Παπακωνσταντίνου
- 4. Σωτήριος Γκλαβάς**
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
- 5. Χρυσούλα Σοφianoπούλου**
Αναπληρώνει στην παρούσα συνεδρίαση τον Πρόεδρο του Κέντρου
Εκπαιδευτικής Έρευνας Μιχαήλ Δερμιτζάκη
Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας
- 6. Ευθύμιος Αλεξανδρής**
Πρόεδρος Οργανισμού Σχολικών Κτιρίων
- 7. Γενέθλιος Μαυρίκιος**
Προϊστάμενος Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Προϊστάμενος Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας

8. Πολυξένη Μπίστα

Διευθύντρια σχολικής μονάδας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Διευθύντρια 1^{ου} Γενικού Λυκείου Παπάγου, Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας

9. Δημήτριος Καραμήτος

Διευθυντής σχολικής μονάδας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Διευθυντής 11^{ου} Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου Ιλίου, Διεύθυνσης
Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γ΄ Αθήνας

10. Χάρις Χελιώτη - Σχολινάκη

Σχολική Σύμβουλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Σχολική Σύμβουλος Α΄ Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αθήνας

11. Προκόπιος Μανωλάκος

Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Σχολικός Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης 6^{ης} Περιφέρειας Δημοτικής
Εκπαίδευσης, Πειραιά

12. Γεώργιος Τζίμας

Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής
Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής 2^{ης} Περιφέρειας Ειδικής Αγωγής, Αγ. Παρασκευή

13. Αικατερίνη Ρηνάκη

Εκπρόσωπος Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ)
Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ)

14. Κωνσταντίνος Παπαντωνόπουλος

Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδας (ΟΙΕΛΕ)

15. Νίκος Παΐζης

Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Λειτουργών Ελλάδας (ΟΙΕΛΕ)

16. Μιχάλης Κουρουτός

Εκπρόσωπος Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (ΓΣΕΕ)

17. Φώτης Σκουλαρίκης

Αναπληρωματικός του Φώτη Λίτσου, εκπρόσωπος Πανελλήνιας
Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)

18. Αθανάσιος Μπαλέρμπας

Αναπληρώνει στην παρούσα συνεδρίαση τον εκπρόσωπο της Νέας
Δημοκρατίας Αναστάσιος Λιάσκο
Εκπρόσωπος Νέας Δημοκρατίας

19. Βασίλειος Κουλαϊδής

Αναπληρωματικός του Ιωάννη Πανάρετου, εκπρόσωπος ΠΑΣΟΚ
Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

20. Αδαμαντία Σπαθάτου

Εκπρόσωπος ΛΑΟΣ
Καθηγήτρια Μ.Ε.

21. Ευαγγελία Σχοιναράκη

Εκπρόσωπος Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας (ΕΝΑΕ)
Νομάρχης Ηρακλείου

Από τη συνεδρίαση απουσιάζουν οι:

1. Κωνσταντίνος Τίγκας

Πρόεδρος Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών

2. Δήμητρα Χατζημανώλη

Προϊσταμένη Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Προϊσταμένη Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Α΄ Αθήνας

3. Θεμιστοκλής Κοτσιφάκης

Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)
Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)

4. Δημήτριος Γκίνης

Εκπρόσωπος Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)
Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ)

5. Δημήτριος Μπράτης

Εκπρόσωπος Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ)
Πρόεδρος Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΔΟΕ)

6. Νικολέτα Δασκαλάκη

Εκπρόσωπος της Βουλής των Εφήβων
Μαθήτρια 10^{ου} Λυκείου Περιστερίου

7. Κωνσταντίνος Γκρίτζαλης

Εκπρόσωπος της Βουλής των Εφήβων
Μαθητής 2^{ου} Λυκείου Χαλανδρίου

8. Γιάννης Αντωνάκος

Εκπρόσωπος Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ)
Μέλος Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ)

9. Ρένα Μπαρδάνη

Εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ)
Συντονίστρια Δικτύου Εργασιακών Σχέσεων και Κοινωνικής Πολιτικής του ΣΕΒ

10. Κωνσταντίνος Καρέλης

Εκπρόσωπος Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ)
Δήμαρχος Μελίκης

Η Ανώτατη Συνομοσπονδία Γονέων Μαθητών Ελλάδας, το Κ.Κ.Ε. και ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α δεν όρισαν εκπροσώπους.

Στη συνεδρίαση παρίστανται και οι:

1. Χρήστος Τρικαλινός, Καθηγητής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, εκπρόσωπος ΠΟΣΔΕΠ
2. Πολύκαρπος Μαλαγάρης, Πρόεδρος ΟΛΤΕΕ
3. Δημήτριος Τσουγκαράκης, Πρύτανης Ιονίου Πανεπιστημίου, εκπρόσωπος Συνόδου Πρυτάνεων
4. Χρυσή Βιτσιλάκη, αντιπρύτανης Πανεπιστημίου Αιγαίου, αναπληρωματική εκπρόσωπος Συνόδου Πρυτάνεων
5. Σωκράτης Καπλάνης, Πρόεδρος ΤΕΙ Πάτρας, εκπρόσωπος συνόδου Προέδρων ΤΕΙ
6. Δημήτριος Πουλής, Καθηγητής ΤΕΙ Αθήνας, εκπρόσωπος ΟΣΕΠ - ΤΕΙ

Αρμόδια για την τήρηση των πρακτικών η Αγγελική Σουφλή, διοικητική υπάλληλος στο Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας.

Η συνεδρίαση αρχίζει στις 11.00 το πρωί αφού προηγουμένως ο Πρόεδρος διαπιστώνει την ύπαρξη απαρτίας.

ΘΕΜΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

Ενημέρωση της Υπουργού Παιδείας, Δια βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων επί των προτάσεων του Σ.Π.Δ.Ε. και παράδοση του πορίσματος των δεκαέξι Συνεδριάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αγαπητοί καλημέρα. Υπάρχουν δύο τρόποι να δείχνεις τη δουλειά που έγινε. Ο ένας είναι να επιδεικνύεις, ο άλλος είναι να επισείεις. Προς το παρόν επισείω. Θα έρθουν οι φάκελοι, θα μοιραστούν σε όλους, θα έχετε όλοι αντίγραφο της δουλειάς που έγινε. Προσωπικά ασχολήθηκα, βοήθησε επίσης ο κ. Γκλαβάς και , βέβαια , η Γραμματεία και δώσαμε την τελική έκφραση. Ευχαριστώ , επίσης, τους ανθρώπους που μας έδωσαν κομμάτια που τους παρακαλέσαμε, για τη Δια Βίου ο κ. Κουρουτός, για τα ΑΜΕΑ ο κ. Τζίμας και οι άλλοι συνάδελφοι, η κ. Σπαθάτου και ο κ. Μπαλέρμπας. Και επεξεργαστήκαμε όλα αυτά τα οποία ήταν καλό τελικά που εντάχθηκαν ως γενικές παρατηρήσεις. Αυτά που είπαμε στην προηγούμενη συνεδρία , πράγματι , ήταν σημεία που έπρεπε να περιληφθούν και εν πάση περιπτώσει τα είχαμε θίξει κατά καιρούς .

Τώρα νομίζω ότι υπάρχει μια απεικόνιση της δουλειάς μας πολύ συστηματική, πολύ σοβαρή. Εκπέμπουμε μηνύματα, θα τα πούμε και στην Υπουργό αυτά τα πράγματα. Για πρώτη φορά , ίσως , τόσο συστηματικά και τόσο σύγχρονα δίνουμε μία ολοκληρωμένη πρόταση, η οποία έχει αξιοποιήσει δουλειές που έχουν προηγηθεί, γιατί μας έφταναν εδώ εισηγήσεις και σκέψεις και προτάσεις από ομάδες ή από ανθρώπους, μεμονωμένα μέλη που έχουν δουλέψει με αυτά τα πράγματα. Όλα αυτά , όπως θυμάστε, συζητήθηκαν ανοιχτά, καθαρά, προέκυψε μία σύγκλιση απόψεων, με αποτύπωση όλων των απόψεων και έτσι νομίζω ότι με ψηλά το κεφάλι μπορούμε να παραδώσουμε ένα κείμενο το οποίο θα βοηθήσει την πολιτική ηγεσία .Αν είναι αποφασισμένη, εννοώ , γενικότερα, η νέα κυβέρνηση στο χώρο της παιδείας να κάνει πράγματα, θα έχει στα χέρια της ένα αξιόπιστο οδηγό. Εμείς βέβαια γνωρίζουμε , το έχω πει στην Υπουργό και θα το πούμε και σήμερα, ότι πέραν απ' αυτές τις προτάσεις, αρχίζει το θέμα της πραγμάτωσης των προτάσεων. Εκεί το Συμβούλιο αυτό , με όποια νομική μορφή μπορεί να συνεχίσει, να παίξει ένα ρόλο, να παρακολουθήσει, να παρεμβαίνει. Να παρεμβαίνει πάντοτε συμβουλευτικά , βέβαια. Και να είναι ένα στήριγμα της Υπουργού εκτός από τους ανθρώπους που θα έχει η ίδια κοντά της σε καθημερινή βάση.

Κάπως έτσι έχουν τα πράγματα. Θα της πούμε τους άξονες στους οποίους κινηθήκαμε. Νομίζω ότι είναι η πρώτη φορά που υπάρχει μία μορφή συναίνεσης και βγάζω και το μορφή, μία συναίνεση θα έλεγα, με την έννοια ότι κάθισαν στο ίδιο τραπέζι μαζί με ένα Συμβούλιο εμπειρογνομόνων , όπως τα λένε με τεχνικούς όρους, εκπρόσωποι των τριών κομμάτων, που είναι πάρα πολύ σημαντικό , και άνθρωποι που προέρχονται από μεγάλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς και βεβαίως από εταίρους, από κοινωνικούς φορείς. Και καθόλου λιγότερο, ίσως αυτό πρέπει κανείς να πει πρώτα, ότι στο τραπέζι αυτό γύρω-γύρω είναι ένα πλήθος ανθρώπων που υπηρετούν στην εκπαίδευση, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Νομίζω ότι ήταν σωστό που ανοίξαμε το διάλογο εδώ και ήρθαν στο τραπέζι και συζητήσαμε και συνάδελφοί μας από τα Πανεπιστήμια, από την ΠΟΣΔΕΠ, από τα ΤΕΙ, από την τεχνική εκπαίδευση, παιδιά που έχουν ειδικές ανάγκες και έτσι ο διάλογος αυτός διευρύνθηκε. Παρακαλώ.

Α. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Καλημέρα σας. Ήθελα να σημειώσω όμως ότι η συναίνεση αυτή δεν είναι όλων. Όλων των σημείων συναίνεση δεν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όχι βέβαια, γι' αυτό και αποτυπώνεται.

A. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Διότι πραγματικά πιστεύω ότι είναι σημαντική η διαφορά του κόμματός μας, του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού σχετικά με τον τρόπο εισόδου, πρόσβασης εις τα ΑΕΙ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κυρία συνάδελφε δε μίλησα για σύμπτωση. Μίλησα για στάση που είναι η συναίνεση. Η στάση, δεν ήρθατε εδώ με καλή προαίρεση να συνεργαστούμε και να βρούμε λύσεις;

A. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Ασφαλώς και γι' αυτό βρισκόμασταν, παρόλο που εκφράζαμε αντίθεση έντονη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εγώ δε μίλησα για σύμπτωση απόψεων. Βλέπετε προσέχω τους όρους που χρησιμοποιώ.

A. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Ασφαλώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δε μιλάω για σύμπτωση, γιατί αλίμονο εάν τόσοι άνθρωποι που είμαστε εδώ μέσα είχαμε πλήρη ταύτιση απόψεων. Δεν είναι δυνατόν αυτό να συμβεί. Και αποτυπώθηκαν ακριβώς αυτές οι διαφορές, αλλά νομίζω μέσα από ένα διάλογο.

A. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Ναι, οπωσδήποτε έτσι είναι. Αλλά επιμένω ότι για το θέμα του λυκείου, του ενιαίου λυκείου, το οποίο δεν υποβαθμίζει την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, αν είναι πολυκλαδικό, όπως είπε και ο κ. Γκλαβάς ότι θα είναι το σχολείο του μέλλοντος, άρα εμείς είμαστε μπροστά φαίνεται πάρα πολύ. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να είστε καλά. Ας το πω μια που το έθιξε η κ. Σπαθάτου. Δε μιλήσαμε για σύμπτωση απόψεων ποτέ. Μιλήσαμε για διάθεση διαλόγου, αυτό θα πει συναίνεση, στο οποίο ήταν παρόντα αυτά τα τρία κόμματα και οι άλλοι φορείς. Και εγώ χαιρετίζω με ιδιαίτερη ικανοποίηση ότι ήρθαν στο διάλογο και φορείς οι οποίοι κανονικά θα έπρεπε να συμμετέχουν στο διάλογο, αλλά, εν πάση περιπτώσει, δεν ήταν στην προβλεπόμενη σύνθεση. Και νομίζω ότι όλοι σε αυτή την αίθουσα θα δεχθούμε ότι μας βοήθησαν με την παρουσία τους.

Καθοριστικός υπήρξε ο ρόλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, νομίζω ότι αναγνωρίστηκε απ' όλους. Και μεταξύ μας τώρα που είμαστε, αλλά και μπροστά στην Υπουργό θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον κ. Γκλαβά, ο οποίος ήρθε με εισηγήσεις, με μία στήριξη που μας βοήθησε στις συζητήσεις μας. Αλλά οι ευχαριστίες απευθύνονται σε όλα τα μέλη. Τις αξίζουν. Όλα τα μέλη είχαν το δικό τους ρόλο. Γι' αυτό και, όταν μιλάω για το Συμβούλιο, ποτέ δε χρησιμοποιώ πρώτο πρόσωπο. Πώς θα ήταν δυνατόν άλλωστε; Μιλάω για το τι κάναμε στο Συμβούλιο και τονίζω τη σοβαρότητα και το κύρος που έχει το Συμβούλιο και η εργασία του.

Μου έλεγε κάποιος ότι από το '32 δεν είχαμε μέχρι τώρα μία δουλειά αντίστοιχη με τη σημερινή. Αντίστοιχη. Ιδέες και ανθρώπους είχαμε και έχουν υπάρξει μεταρρυθμίσεις που έχουν γίνει με ομάδες ανθρώπων, αλλά αντίστοιχη, εννοώ, δουλειά με αυτή την αντιπροσώπευση, με αυτή την

ανταλλαγή απόψεων, όσο ξέρουμε, δεν είχαμε. Και αυτό είναι κάτι που μπορούμε να το πιστωθούμε ως προσπάθεια.

Ετοιμάζονται τα κείμενα τα οποία θα σας μοιραστούν, γιατί όλα τα μέλη πρέπει να έχουν το τελικό κείμενο. Θα δώσουμε στην Υπουργό το δικό της κείμενο, στους συνεργάτες της και στον Τύπο το κείμενο αυτό, μολονότι βλέπω ότι διαρρέουν πράγματα. Εγώ κάθομαι, με παίρνουν δημοσιογράφοι και κάνω μία ολόκληρη εξήγηση γιατί δεν πρέπει να μιλήσω και, αφού πω όλα αυτά, μου λένε, ναι, αλλά υπάρχουν αυτά. Κάπου διαρρέουν αυτά. Βεβαίως, το ότι ένα πλήθος ανθρώπων μέσα και έξω από εδώ έχουν πρόσβαση στον Τύπο διευκολύνει αυτή την διαρροή κειμένων. Άρα, τα κείμενα σε αυτό τον τόπο δεν εξετάζονται ενδελεχώς καθ' εαυτά το καθένα ως σύνολο ιδεών και νοημάτων δεν τους αναγνωρίζεται δεόντως ότι έχουν τη βαρύτητα, αλλά, ξέρετε, η έμφαση δίνεται σε διάφορες ερμηνείες. Με αφορμή ένα σημείο δημιουργούν θέμα, ενώ αγνοούν και το σκεπτικό και το σύνολο και τις αναφορές και κάπου παραποιείται το νόημα. Αλλά εντάξει, νομίζω ότι το κείμενο θα μείνει. Έχετε κάτι στο μυαλό σας που νομίζετε ότι θα έπρεπε να πούμε στην Υπουργό ή κάτι τέλος πάντων;

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε το θίξατε στην ομιλία σας, αλλά θα ήθελα να το επαναλάβετε και στην Υπουργό ως ένα νομίζω άτυπο αλλά ουσιαστικό συμπέρασμα της όλης διαδικασίας. Είναι η συμμετοχή των φορέων, όλων των φορέων, οι οποίοι δεν προεβλέποντο από το νόμο, τον αρχικό νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σημειωμένο και θα λυθεί αυτό.

Χ. ΤΡΙΚΑΛΙΝΟΣ: Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γιατί είναι μία πραγματικότητα που πρέπει να την αναδείξουμε. Κάτι άλλο.

Α. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Πιθανόν να είναι σε άλλο τομέα που είναι πάνω από το δικό μας, για την πρόσβαση εννοώ από τα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια. Μετά την κατάργηση του ΙΤΕ και την αντικατάστασή του από τον ΔΟΑΤΑΠ, πώς καλύπτονται; Έμεινε ρυθμιστικό κενό στην αναγνώριση τίτλων, αλλοδαπών τίτλων μάλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δε μας φτάνουν αυτά που έχουμε, να μπορούμε στον ΔΟΑΤΑΠ; Τι λέτε κ. Σπαθάτου τώρα; Αυτό μας έλειπε τώρα. Εδώ έχουμε ένα εκατομμύριο προβλήματα να προστεθούν και άλλα πάνω μας; Έχετε δίκιο γιατί ο ΔΟΑΤΑΠ αντιμετωπίζει κάποια θέματα που άπτονται μερικών από τα δικά μας, αλλά αυτά εσείς ως κόμμα έχετε στάδιο λαμπρό να αναδείξετε κάποια θέματα τα οποία έχουν κοινωνικό και εκπαιδευτικό ενδιαφέρον. Αλλά ξέρετε, δεν είναι στη δική μας αρμοδιότητα, μη μιλάμε για όλα, γιατί μετά θα χάσουμε την κύρια προσφορά μας. Παρακαλώ κ. Μπίστα.

Π. ΜΠΙΣΤΑ: Ευχαριστώ. Εγώ αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω εσάς προσωπικά και όλους τους συναδέλφους εδώ, γιατί δε σας κρύβω ότι όταν πρωτοήρθα είχα πολύ σφιγμένη την καρδιά μου. Είχα ακούσει κατ' επανάληψη για τέτοιες επιτροπές, ότι διαλύονται, ότι γίνονται συγκρούσεις

ιδεολογικές ή κομματικές. Η θέση η δική μου στην ιεραρχία είναι η πρώτη βαθμίδα, πολύ χαμηλά. Αισθάνομαι μετά από τόσο καιρό ότι έμαθα πάρα πολλά εδώ μέσα και σε πρακτικό επίπεδο και έχω την αίσθηση ότι με μεγαλύτερη σιγουριά, όση σιγουριά μπορεί να έχει κανένας στην εκπαίδευση που είναι μια δυναμική διαδικασία, ότι τα καταφέρνω καλύτερα και στη διοίκηση της σχολικής μονάδας στην οποία προΐσταμαι. Σας ευχαριστώ θερμά όλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και πέραν απ' αυτό μας θυμίσατε και το θέσαμε ως βασική παρατήρηση αυτό το θέμα της διοίκησης της εκπαίδευσης, των στελεχών διοίκησης που συζητήσαμε την τελευταία φορά, όπως και το άλλο θέμα των φορέων με τις συγκρουόμενες αρμοδιότητές τους και είδατε ότι για την επιμόρφωση που συζητούσαμε, μας ανακύπτουν προβλήματα, το ένα, το άλλο. Για τα ΑΜΕΑ είχαμε μία πολύ ειδική και βαρύνουσα αναφορά. Εντάχθηκαν όλα αυτά και ακριβώς αυτό είπα προηγουμένως, ότι όλων η παρουσία και η συμβολή ήταν τέτοια που να μας επιτρέπει να συλλειτουργήσουμε και αυτό έγινε. Αυτό που νομίζω αγαπητοί ότι πρέπει να γίνει, είναι να υπάρξει μία συνέχεια αυτού του Συμβουλίου. Δε μιλάω για τον εαυτό μου, μιλάω για το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο αυτό θα πρέπει να έχει μία συνέχεια, γιατί , αν λειτουργήσει με τον τρόπο με τον οποίο λειτουργήσαμε, νομίζω ότι θα μπορεί να στηρίζει την πολιτική ηγεσία σε ένα δρόμο εφαρμογής εκπαιδευτικού σχεδιασμού με απόψεις που εδώ διατυπώνονται ελεύθερα αναπτυσσόμενες, χωρίς δεσμεύσεις κλπ και είναι καλό να κατατίθενται σε αυτήν. Λέμε για τα αναλυτικά προγράμματα και το είπαν εδώ οι συνάδελφοί σας. Εντάξει, συμφωνούμε. Αρχίζει τώρα η δουλειά , αν γίνουν δεκτά. Η οποιαδήποτε αλλαγή στην εκπαίδευση θα ξεκινήσει από τα αναλυτικά προγράμματα. Πώς θα γίνουν αυτά; Πώς συγκροτούνται; Βεβαίως κύριο ρόλο έχει το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, δεν το αμφισβητεί κανείς. Αλλά πέραν απ' αυτό, και επειδή υπάρχουν δυσκολίες μέσα στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και επειδή αυτό πρέπει να έχει έναν πολύ ευρύτερο χαρακτήρα, θα πρέπει ένα Συμβούλιο σαν αυτό και να συνεργαστεί με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και να θέσει σε τροχιά τη διαδικασία για τα αναλυτικά προγράμματα, απ' όπου θα περάσει όλη η αλλαγή στην εκπαίδευση, μεταξύ πολλών άλλων. Και έχετε και μία παρουσίαση κ. Παϊζης και κ. Παπαντωνόπουλε. Πότε είναι αυτό;

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Είναι την Τρίτη το πρωί στις 11.30. Κάποια μέλη που δεν ήταν την Τετάρτη δεν έχουν πάρει την πρόσκληση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γι' αυτό το λέω, πέστε μας.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Να πω δυο λόγια γι' αυτό. Τρίτη στο Ξενοδοχείο PARK, 24/11 στις 11.30 το πρωί. Έχει κληθεί και η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου και όλα τα μέλη του Συμβουλίου μας, διότι τους αφορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ποιο είναι το θέμα;

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Το θέμα είναι η στήριξη του στρατηγικού σχεδιασμού για την εκπαίδευση που σας έχει παρουσιαστεί ήδη. Στρατηγικός σχεδιασμός χωρίς να υπάρχουν τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης δεν μπορεί να γίνει.

Επομένως από τον Μάιο που συζητήσαμε για πρώτη φορά αυτό το θέμα, νομίζω ότι ήταν πολύ καλό ότι η Γενική Συνομοσπονδία μέσα από το Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής έδωσε τη δυνατότητα και την κατεύθυνση, να κατέβουν από το site της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας και αυτό είναι πολύ σημαντικό στοιχείο, γιατί μπορούν να ελέγξουν όλοι αν τα στοιχεία τα οποία χρησιμοποιεί η μελέτη είναι αυτά της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, αυτά που στέλνει και στη EUROSTAT δηλαδή και αφορούν υποδομές. Δεν είναι το Υπουργείο Οικονομικών, είναι το Υπουργείο Παιδείας. Υποδομές, ανθρώπινο δυναμικό, επιδόσεις μαθητές, σχολική διαρροή, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι μετανάστες, τα αγόρια, τα κορίτσια, όλες αυτές οι διαστάσεις, προκειμένου να καταλήξει κάποιος να κάνει ένα στρατηγικό σχεδιασμό. Η μελέτη αυτή που είναι πάρα πολύ μεγάλη έχει φτάσει και έχει εξειδικευτεί σε επίπεδο νομού, δηλαδή μπορούμε αυτή τη στιγμή να δώσουμε σε κάθε μία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τα στοιχεία που αφορούν την περιοχή της, για να μπορεί να εξειδικεύει και εκείνη το σχεδιασμό το δικό της. Εμείς θέλουμε να καταθέσουμε και θα καταθέσουμε στον Πρόεδρο του Συμβουλίου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό κ. Παΐζη έχει μία σχέση και με αποκέντρωση κλπ; Με τέτοια στοιχεία;

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γιατί είναι σημαντικό θέμα.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Θα δούμε τους 54 νομούς.

Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Η προσπάθεια που κάναμε όλο αυτό το διάστημα και ήδη στο κυβερνητικό πρόγραμμα συμπεριλαμβάνονται, είναι μια παρέμβαση της κοινωνίας.

(Διαλογικές συζητήσεις)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το συνέδριο είναι γενικό, αλλά έχετε και θέματα παιδείας;

Ε. ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ: Αυτοδιοίκηση και εκπαίδευση λέω, αυτό το συνέδριο εννοώ στο Ηράκλειο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εγώ τουλάχιστον δεν το ξέρω.

Ε. ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ: Θα έρθει η πρόσκληση και θα είναι και η Υπουργός εκεί. Θα ανοίξει τις εργασίες του Συνεδρίου η Υπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτοδιοίκηση και Εκπαίδευση.

Ε. ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ: Όχι της ΕΝΑΕ, της Νομαρχίας Ηρακλείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κάνετε εσείς ως Νομαρχία.

Ε. ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ: Μαζί με το Πανεπιστήμιο Κρήτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και το κάνετε στο Ηράκλειο;

Ε. ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ: Και μαζί με τη Διδασκαλική Ομοσπονδία και την ΟΛΜΕ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Στο Ηράκλειο;

Ε. ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ: Στο Ηράκλειο, ναι, 11, 12 του Δεκέμβρη. Και η ΠΟΣΔΕΠ συμμετέχει. Ο κ. Σταυρακάκης μιλάει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο Πρύτανης ο κ. Τσουγκαράκης.

Δ. ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μαζί με όλα τα καλά λόγια για τη δουλειά που έκανε στην Επιτροπή, θα ήθελα να πω ότι πόσο πραγματικά σημαντική δουλειά, σοβαρή και αξιοθαύμαστη, πρέπει να το πει κάποιος αυτό και δεν το λέω εγώ επειδή είχα παλιά αυτή την ιδιότητα, έκανε η Ομοσπονδία Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Ελλάδος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό το έχουμε αναγνωρίσει επανειλημμένως, αλλά πέστε το και εσείς.

Δ. ΤΣΟΥΓΚΑΡΑΚΗΣ: Εγώ πρέπει να πω αυτό που έχω στο μυαλό μου και πρέπει να το πω. Και ταυτόχρονα θέλω να εκφράσω μια απογοήτευση, διότι μια αντίστοιχη δουλειά απ' τον αντίστοιχο κλάδο της δημόσιας εκπαίδευσης δεν έχει γίνει. Και εγώ αισθάνομαι την υποχρέωση, την ηθική δική μου υποχρέωση να το πω αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Πρύτανη, είναι μια αλήθεια αυτή που λέτε ως προς την ΟΙΕΛΕ, έχει δουλέψει και η ΓΣΕΕ κλπ. Έχουν κάνει δουλειά και εγώ σε ένα κείμενό μου πρόσφατο έλεγα ακριβώς ότι πια οι συνδικαλιστικές οργανώσεις δεν είναι αυτές που ξέραμε παλιά, μόνο μία διεκδίκηση μισθών κλπ., αλλά έχουν και επιτελεία επιστημονικά, ευτυχώς, και αρθρώνουν έναν λόγο που είναι επιχειρηματολογημένος και είναι πειστικός. Σε αυτό η ΓΣΕΕ και η ΟΙΕΛΕ είναι μπροστά. Να μην αδικήσουμε και τους άλλους, γιατί και η ΔΟΕ κάνει δουλειά και η ΟΛΜΕ και οι άλλες, αλλά εδώ νομίζω, η αίσθησή μου είναι, ότι γίνεται πιο συστηματική και πιο επιστημονική δουλειά. Και στη Δια Βίου, όλα αυτά. Εγώ νομίζω ότι σε αυτό τον τόπο πρέπει να ενώσουμε τις δυνάμεις μας, το χρειαζόμαστε αυτό, ώστε ό,τι καλό γίνεται να μπορέσει να διαδοθεί και να βρεθεί μια πολιτική ηγεσία και μια κυβέρνηση, να τα πάρει αυτά και να τα κάνει πραγματικότητα. Και να σταθούμε όλοι κοντά να βοηθήσουμε. Κύριε Παίζη σας διακόψαμε μάλλον.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Όχι-όχι, θα ήθελα να προχωρήσω σε ένα άλλο ζήτημα που έχει σχέση με τη δουλειά μας. Ίσως παίρνοντας το νήμα από εκεί που σταμάτησε η κ. Μπίστα. Νομίζω ότι η δυναμική που αναπτύχθηκε σε αυτή την ομάδα ήταν πάρα πολύ καλή. Και σε αυτό διευκόλυναν αρκετά και τα κόμματα και οι προσωπικότητες που ήταν εδώ, τα πρόσωπα δηλαδή που ήταν. Γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι αυτό δεν θα επαναληφθεί ή εάν επαναληφθεί θα επαναληφθεί από άλλα πρόσωπα. Τα παρόντα εν πάση περιπτώσει καταθέσανε τη δική τους δυναμική και αυτό έχει πολύ μεγάλη αξία. Νομίζω ότι όμως έγινε και κάτι άλλο το οποίο έχει ένα ενδιαφέρον,

ίσως και πολιτικό. Δεν ήμασταν ένα αμιγές κατά νόμο Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας. Η παρουσία των φορέων της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βοήθησε πάρα πολύ. Αυτό σημαίνει ότι σχεδόν έφτασαν να συζητούνται θέματα που θα απασχολούσαν την ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας και μας γεννήθηκε η άποψη ότι θα μπορούσαμε να συζητήσουμε με τον ίδιο τρόπο, παρακολουθώντας τους συναδέλφους μας της τριτοβάθμιας να συζητούν τα δικά τους προβλήματα και να επικοινωνούν με τη δευτεροβάθμια και με την πρωτοβάθμια. Αν πραγματικά η σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας δεν οδηγήσει σε τρεις διαφορετικές επιτροπές, Πρωτοβάθμιας-Δευτεροβάθμιας, Τριτοβάθμιας, Τεχνικής, αλλά μπορούν αυτές οι επιτροπές να επικοινωνούν και να ανταλλάξουν την εμπειρία, νομίζω ότι και η δουλειά που θα γίνει στο Εθνικό Συμβούλιο θα είναι πολύ πιο σημαντική και ουσιαστική. Δηλαδή και τα όργανα του Εθνικού Συμβουλίου να επικοινωνούν. Εμείς ελάχιστες φορές μπορέσαμε να γνωρίζουμε τι συζητούσε το Συμβούλιο Τριτοβάθμιας την ίδια εποχή που συζητούσαμε και εμείς. Το δεύτερο που ήθελα να πω...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Επ' αυτού που είναι πολύ σωστό, πολύ σημαντικό, υπάρχουν βέβαια ορισμένα θέματα που νομοθετικά ανήκουν σε επιμέρους Συμβούλια, ίδρυση νέων Τμημάτων κλπ. Αυτό πρέπει να έχει μία γνωμοδότηση από το Συμβούλιο, το αρμόδιο της τριτοβάθμιας. Αλλά έχετε δίκιο ότι υπάρχουν χίλια άλλα θέματα, τα ξέοντα θέματα της παιδείας, τα οποία είναι γενικά.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Το δεύτερο που ήθελα να πω, είναι ότι πήρατε μία πρωτοβουλία ουσιαστική και πολιτική και επικοινωνήσατε και με τα κόμματα που δε βρίσκονται εδώ, αλλά και με τα συνδικάτα ή άλλους φορείς, πολύ περισσότερους. Ή είχατε ακόμα γίνει αποδέκτης και προτάσεων από ιδιώτες συναδέλφους κλπ. Αν κάποια στιγμή έχετε μια εικόνα για το τελικό αποτέλεσμα αυτού του Συμβουλίου πόσο κοντά, αν συνάδει, εάν δηλαδή υπάρχει ευρύτερη συναίνεση στο κείμενο το οποίο έχουμε υπογράψει εμείς, νομίζω θα ήταν πάρα πολύ ενδιαφέρον τα μέλη να το γνωρίζουν, ότι ευρύτερα η ελληνική κοινωνία, ευρύτερα τα κόμματα δε βρίσκονται σε μια πολύ μεγάλη απόσταση από τέτοιες αλήθειες, αλλά πιθανότατα βρίσκονται σε μια σύγκλιση, όπου πράγματι θα έχουν τους διακριτούς ρόλους, τα κόμματα τα οποία ασκούν την εκτελεστική εξουσία θα παίρνουν τις πολιτικές αποφάσεις και τα κόμματα τα οποία αντιπολιτεύονται στο πλαίσιο της δημοκρατίας θα ασκούν την κριτική, αλλά στα βασικά αυτά θέματα η τάση ποια περίπου θα ήταν, ώστε να έχουμε μια εικόνα, αν είναι μια συζήτηση που κάναμε μεταξύ μας ή έχει μια ευρύτερη απήχηση στην κοινωνία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να πω μια παρατήρηση για να μη ξεχνιούνται αυτά που λέτε. Η αίσθησή μου είναι ότι μιλώντας με διάφορους φορείς και άτομα που εκπροσωπούν ευρύτερους φορείς, κάθε φορά που εξέθετα τον προβληματισμό μας εδώ και πού θέλουμε να εστιάσουμε και τι νομίζουμε ότι πρέπει να γίνει, ως γενικά θέματα, εκεί υπήρχε μια πλήρης αποδοχή. Αυτό είναι νομίζω ένα κέρδος για την ελληνική κοινωνία. Από εκεί και πέρα υπάρχει ένα άλλο φάσμα θεμάτων ειδικών, τα οποία θέτουν διάφοροι φορείς, για τα μαθήματα των ξένων γλωσσών, για τα μαθήματα που διδάσκουμε, αν υπάρχει πιστοποίηση, που τα λέμε και εμείς. Οι καθηγητές της πληροφορικής, πώς θα γίνεται, τι θα κάνουν. Διάφορα τέτοια. Αυτά είναι

επιμέρους και θα είναι αντικείμενα τα οποία θα τεθούν στη διαδικασία των αναλυτικών προγραμμάτων. Αλλά η απάντηση στην παρατήρησή σας είναι ότι, όταν τίθενται, με βάση την εμπειρία την εδώ, οι γενικές τοποθετήσεις, οι γενικές τάσεις, υπάρχει μία πλήρης αποδοχή. Θα έλεγα, δηλαδή, ανέλπιστα αποδοχή. Και αυτό κάτι λέει.

Ν. ΠΑΪΖΗΣ: Το τρίτο που ήθελα να πω και ίσως να το πούμε τώρα, πριν έρθει η Υπουργός και πριν έρθουν τα κανάλια, είναι ότι εγώ δεν πιστεύω ότι η εργασία που έχει γίνει εδώ μπορεί ποτέ να μεταφερθεί στα μέσα και στον Τύπο ακριβώς έτσι όπως τη νιώσαμε και την κάναμε. Και αυτό είναι ίσως πιο σημαντικό. Πολλά απ' αυτά δεν αποτελούν είδηση. Το να μιλάμε για την ποιότητα της εκπαίδευσης δεν είναι είδηση. Το να πούμε ότι οι δάσκαλοι χρειάζονται παραπάνω επιμόρφωση, μπορεί να μην ενδιαφέρει κανένα δημοσιογράφο. Ίσως και με τον ορισμό της είδησης να λέμε πράγματα τετριμμένα, χλιοειπωμένα και ουσιαστικά. Ωστόσο ήταν αλήθειες. Και η λέξη αυτή νομίζω ότι τιμά τους ανθρώπους που τόλμησαν μέσα σε αυτό το Συμβούλιο και είπαν τις αλήθειες με το όνομά τους και ήταν πάρα πολλοί και αυτό ήταν καταλυτικό. Δηλαδή ξέφυγαν από ιδεολογικές τοποθετήσεις, από κέντρα εξουσίας, από οτιδήποτε και είπαν τα πράγματα για την εκπαίδευση με το όνομά τους. Γνωρίζω ότι η κοινωνία τα ξέρει, για τους δημοσιογράφους μπορεί να μη γίνουν ποτέ πρωτοσέλιδο, αλλά για όλους μας όταν τα συζητήσαμε ήταν πρωτοσέλιδα, ήταν τα πιο σημαντικά σημεία. Σε αυτά τα σημεία επάνω πράγματι μπορεί να αναγεννηθεί το εκπαιδευτικό σύστημα και να γίνει κάτι σημαντικό, χωρίς να χρειαστεί να αποδείξουμε σε κάποιον, εγώ δεν τα κατάφερα ποτέ να αποδείξω στους δημοσιογράφους, ότι αυτά που συζητούσαμε ήταν πολύ σημαντικά, γιατί κάθε ένα θέμα δεν είχε είδηση. Δηλαδή με αυτό τον ορισμό. Όλο μαζί ήταν είδηση, αλλά όλο μαζί δεν πρόλαβες να το εξηγήσεις ποτέ σε κανέναν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το λέτε πολύ ωραία. Βγαίνοντας προχθές από το Συμβούλιό σας και ρωτώντας για το πού βρισκόμαστε και τι λέμε, επέμεινα στην έννοια της ποιότητας και ενός άλλου επιπέδου στην εκπαίδευσή μας και είδα μία παγερή αδιαφορία. Μία δε γνωστή των εκπαιδευτικών λέει, «καλά, αλλά αυτό δεν είναι είδηση». Ακριβώς έτσι. Και αναγκάστηκα να κάνω ένα σχόλιο. Πράγματι είναι έτσι τα πράγματα. Για τους δημοσιογράφους είδηση είναι κάτι που θα αλλάξουμε στην πρόσβαση στα Πανεπιστήμια, κάτι που θα αλλάξει στο λύκειο, κάτι που θα είναι στο νηπιαγωγείο. Αυτά αποτελούν ειδήσεις. Αλλά εμείς δεν μπαίνουμε σε αυτό το παιχνίδι και νομίζω ότι αποδείξαμε ότι μπορούμε να κινηθούμε σε ένα άλλο ολιστικό συστημικό επίπεδο. Κύριε Πρόεδρε.

Σ. ΓΚΛΑΒΑΣ: Ευχαριστώ πολύ. Κύριε Πρόεδρε αφού σας ευχαριστήσω για τα επαινετικά σας λόγια για το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και για μένα προσωπικά, ήθελα να μείνω σε κάτι που είπατε. Πράγματι για την ιστορία της εκπαίδευσης μετά το 1932 οπότε έχουμε τα πρακτικά του Ανώτατου Συμβουλίου Εκπαίδευσης, όπου αν κανένας τα ψάξει θα δει ότι υπήρχαν παράλληλοι προβληματισμοί, είναι σαν να μην πέρασε τίποτα για 80 περίπου χρόνια σε αυτό το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, μετά το '32 βρισκόμαστε σε κάποιες συγκεκριμένες προτάσεις μελετημένες και τεκμηριωμένες, οι οποίες νομίζω ότι μπορούν να αλλάξουν το τοπίο της

εκπαίδευσης και μάλιστα ακόμα και σε δύσκολους καιρούς οικονομικούς. Πολλά απ' αυτά τα οποία θα δώσουμε στην κυρία Υπουργό ως προτάσεις, μπορούν να γίνουν κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες. Αυτό δε σημαίνει ότι δεν πρέπει να αυξηθούν οι πόροι για την παιδεία, αλλά δεν είναι αναγκαία προϋπόθεση αύριο το πρωί να έχουμε αυξημένους πόρους. Μπορούν πολλά πράγματα να γίνουν.

Εγώ ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη για την ουσιαστική συμβολή. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο προσπάθησε να ανταποκριθεί και πιστεύω με επάρκεια σε ό,τι μας ζήτησε το Συμβούλιο, καταθέτοντας συγκεκριμένες προτάσεις και μελετημένες και θεωρώ ότι όλα αυτά δικαιώνουν την προσπάθεια όλων αυτών των μηνών, όλους μας δικαιώνουν προς την κατεύθυνση να πετύχουμε ένα καλύτερο σχολείο, που δεν το φανταζόμαστε αύριο πρωί, αλλά που μπορούμε να το ξεκινήσουμε από αύριο πρωί και να το πετύχουμε σε κάποια χρόνια. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο Πρόεδρος, ο συνάδελφος ο κ. Καπλάνης.

Σ. ΚΑΠΛΑΝΗΣ: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Καλημέρα και στους άλλους συναδέλφους. Βεβαίως εγώ δε γεύτηκα επί πολύ χρόνο την ποιότητα των εργασιών του Συμβουλίου αυτού ή της ομάδας εργασίας αυτής. Με συγχωρείτε που την υποβιβάζω. Θυμάστε ότι είχα θέσει το θέμα αν ήταν μία ad hoc επιτροπή ή αν ήταν μια διαρκής επιτροπή. Ωστόσο πράγματι από τα πρακτικά που έχω αναγνώσει αντιλαμβάνομαι το βάθος και την έκταση της δουλειάς που έχει γίνει, αλλά γεύτηκα πάντως τη δεξιότητα του προεδρεύοντα να μπορεί αυτό το Συμβούλιο να το λειτουργήσει. Και να φτάσει ίσως και σε συγκλίσεις.

Θα ήθελα όμως να μείνω κ. Πρόεδρε σε ένα πολύ σημαντικό θέμα που κυρίως είναι θέμα των κομμάτων. Είχα παλιά εργαστεί για το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας και το είχα πιστέψει πάρα πολύ και είχα τονίσει το νόμο τον 2327/95, όπου το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας ήταν κάτι τι διαφορετικό. Ήταν δομή όχι μόνο ανατροφοδότησης, αλλά και καλλιέργειας και ανάπτυξης στρατηγικού σχεδιασμού. Είναι αυτό που λείπει απ' την Ελλάδα. Δυστυχώς με τα χρόνια υποβαθμίστηκε το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας και έγινε γνωμοδοτικό ή συμβουλευτικό όργανο Υπουργού, δηλαδή του κόμματος που κυβερνά. Η παιδεία είναι εθνική υπόθεση, απαιτεί ανεξάρτητη αρχή και οι εργασίες αυτές θα πρέπει να είναι αέναες ή οι προσπάθειες. Με συνεχή πληροφόρηση, με συνεχή τεκμηρίωση, με πρωτοβουλίες που θα παίρνονται, που θα φτάνουν και στον τελευταίο πολίτη και θα αφουγκράζονται τον τελευταίο πολίτη. Θεωρώ ότι και η Υπουργός έχει την ωριμότητα αυτή να μη θέλει να έχει συμβουλευτικό όργανο δικό της, αλλά να δώσει στην ελληνική κοινωνία ανεξάρτητη αρχή, η οποία θα την προσεγγίσει και θα τις καταθέτει τις προτάσεις και μία επιτροπή που όπως αυτή, ή επιτροπές όπως αυτές θυμίζω στους συναδέλφους, το Νόμο 2327, όπου προέβλεπε αυτές τις μικτές επιτροπές. Θυμάμαι εκείνα τα χρόνια που ήταν χρόνια όπου τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ δεν είχαν την επικοινωνία τη σημερινή, με το σημερινό Υφυπουργό Παιδείας, είχαμε συζητήσει όταν τα Πανεπιστήμια συζητούν τα θέματά τους, θα υπάρχει και εκπρόσωπος των ΤΕΙ και τανάπαλι, έτσι που να μπορέσει να υπάρξει διάχυση θέσεων, αλλά και ενημέρωση κλπ. Νομίζω ότι θα πρέπει κάτι τέτοιο να έχουμε κατά νου και όχι να σβήσει αυτή η επιτροπή, να τελειώσουν οι εργασίες, διότι ποτέ τα

προβλήματα της παιδείας δε λύνονται. Η παιδεία είναι κάτι το ζωντανό και χρειάζεται μόνιμη δομή, η οποία θα χρησιμοποιεί συγκεκριμένα εργαλεία. Σε ένα σύστημα ανατροφοδότησης οι δομές χρησιμοποιούν εργαλεία και διαδικασίες ώστε η διεργασία της διαχείρισης της ποιότητας της εκπαίδευσης να βελτιώνει συνεχώς το πεδίο αυτό. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είναι πολύ σημαντικό αυτό που λέτε κύριε συνάδελφε. Δηλαδή, αν φανταστούμε μία ανεξάρτητη αρχή, και γι' αυτό εμείς εδώ έχουμε πει ως θέση ότι πρέπει να είναι αυτό το Συμβούλιο μία ανεξάρτητη αρχή, θα μπορούσε να λειτουργεί και να θέτει διακλαδικά θέματα παιδείας πάρα πολύ σημαντικά, τα οποία αφενός μεν να προωθεί στο Υπουργείο Παιδείας, για να τα εκτιμήσει και ενδεχομένως να τα πραγματοποιήσει και από την άλλη πρέπει να ενημερώνει την κοινή γνώμη για τα πραγματικά προβλήματα της παιδείας και τι θα έπρεπε να γίνει, μέσα από ένα σώμα ανθρώπων που μπορούν να έχουν άποψη για την παιδεία. Και μάλιστα τέτοια άποψη διακλαδική, διεπιστημονική και διατμηματική και διδρυματική.

Θα σας παρακαλέσω τώρα να μην κάνουμε την ανάγνωση του κειμένου. Είναι για να το έχουμε. Διότι δε θα παρέμβουμε τώρα πια σε αυτό το κείμενο. Αν το δούμε διάφορες διατυπώσεις θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν μια άλλη μορφή, τα ξέρετε αυτά. Εκείνο όμως για το οποίο θέλω να είμαστε όλοι βέβαιοι, είναι ότι δεν υπήρξε καμία απόκρυψη, δεν υπήρξε καμία νόθευση απόψεων. Υπάρχουν οι απόψεις. Εκεί όπου ήταν δύσκολα σημεία μπήκαν σε εισαγωγικά οι απόψεις και υπάρχουν μέσα, ώστε να υπάρχει μια πλήρης αποτύπωση των απόψεων. Το μεγάλο θέμα είναι αυτό που έθιξε ο κ. Καπλάνης. Εάν υπήρχε ένας τέτοιος φορέας, μια ανεξάρτητη αρχή, αυτό ως ανεξάρτητη αρχή, με ανθρώπους που θα επιλεγούν να είναι μέσα σε αυτό, με φορείς θεσμοθετημένους και όλους αυτούς που λέμε, θα μπορούσε να επιτελέσει ένα έργο ανεξάρτητα από την όποια ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και να επιτελεί και έναν κοινωνικό εκπαιδευτικό ρόλο. Νομίζω ότι αυτό τονίζεται. Ευχαριστώ.

Σ. ΚΑΠΛΑΝΗΣ: Με συγχωρείτε που θα το συμπληρώσω, αλλά είναι για πληροφόρηση. Και ξέρετε, μας ταλαιπώρησε πολύ στην αρχή του '90 το σύστημα διαχείρισης της ποιότητας στην εκπαίδευση στα διάφορα κράτη. Είδαμε ότι το σύστημα αυτό, π.χ. στη Γαλλία ήταν κάτω από τη σκέπη του Προέδρου της Δημοκρατίας και όχι των κομμάτων ή στη Μεγάλη Βρετανία επίσης είναι κάτω απ' τη βασίλισσα. Επομένως δεν είναι κάτω από τα κόμματα και νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό να το τονίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έχετε δίκιο και είναι πολύ σημαντικό αυτό που λέτε. Η κ. Σχολινάκη.

Χ. ΣΧΟΛΙΝΑΚΗ: Εγώ απλώς ευχές και ευχαριστίες ήθελα να εκφράσω. Αισθάνομαι πολύ τυχερή που συμμετείχα σε αυτό το Συμβούλιο που ολοκλήρωσε τις εργασίες του και αυτό μας δίνει την ελπίδα ότι θα υπάρχει και συνέχεια με κάποιο άλλο. Ήθελα να ευχαριστήσω κ. Πρόεδρε εσάς καταρχήν για τη δεξιοτεχνία και για τη σοφία, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, την ΟΙΕΛΕ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είναι μαθήτριά μου, γι' αυτό με επαινεί.

Χ. ΣΧΟΛΙΝΑΚΗ: Όταν ήσασταν πάρα-πάρα-πάρα πολύ νέος, γιατί είμαι απ' τις πρώτες σας - πρώτες σας μαθήτριες. Όλοι είμαστε λιγότερο νέοι από τότε. Την ΟΙΕΛΕ, τη ΔΟΕ, την ΠΟΣΔΕΠ, όλους τους συναδέλφους. Ειλικρινά αισθάνομαι ότι συμμετείχα σε μια πάρα πολύ σοβαρή διαδικασία και θα ήθελα να ελπίζω ότι θα υπάρχει συνέχεια. Ευχαριστώ θερμά. Τίποτα άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και εγώ σας ευχαριστώ. Κύριε Μπαλέρμπα.

Α. ΜΠΑΛΕΡΜΠΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, η μικρή συμμετοχή μου στο Συμβούλιο αυτό με έκανε και εμένα σοφότερο σε πάρα πολλά θέματα ως εκπαιδευτικό. Θα ήθελα όμως να τονίσω ότι η συναίνεση που επιτεύχθηκε, επιτεύχθηκε επί μιας συγκεκριμένης βάσης και επί συγκεκριμένης ημερησίας διατάξεως. Θα ήθελα επίσης να πω ότι υπήρξαν πολιτικές επιλογές που οδήγησαν σε αυτό το πλαίσιο και καλό θα είναι να τις θυμόμαστε και να τις μνημονεύουμε. Και ένα τρίτο θέμα. Είπε ο κ. Καπλάνης πολύ σωστά για το ζήτημα της ανεξάρτητης αρχής. Επειδή η κοινωνία μας έχει πάρα πολλές ανεξάρτητες αρχές, είναι καλό όταν ορίζουμε μια ανεξάρτητη αρχή να της ορίζουμε και ένα πεδίο δράσης, διότι θα μπορούσε κάλλιστα το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας ή το Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης να μετεξελιχθεί σε μια ανεξάρτητη αρχή, χωρίς όμως να αλλάξει καθόλου η δράση του και ο στόχος του, να παραμείνει δηλαδή συμβουλευτικό και μπορεί να συμβουλεύει, αλλά η εκτελεστική εξουσία να μην εκτελεί με βάση τις συμβουλές που δέχεται. Επομένως, στην Ελλάδα επειδή θεωρούμε ότι οι κυβερνήσεις αλλάζοντας και επειδή έχουμε πρόσφατο το παράδειγμα της αλλαγής της κυβέρνησης, ότι αλλάζοντας οι κυβερνήσεις αλλάζει και το κράτος, καλό θα είναι να οικοδομήσουμε και τα κόμματα εξουσίας, αλλά και οι πολίτες και η κοινωνία, μια άλλη αντίληψη για το κράτος, το κράτος συνέχειας και το κράτος το οποίο σέβεται τον εαυτό του, το παρελθόν του.

Δε χρειαζόμαστε ανεξάρτητες αρχές για να διασφαλίσουμε αυτή τη συνέχεια του κράτους. Χρειαζόμαστε συνέπεια και φυσικά τα πολιτικά κόμματα είναι τα πρώτα που θα το αποδείξουν αυτό, αλλά υπάρχει πλέον γόνιμο έδαφος για να το καλλιεργήσουν και να το αναπτύξουν και να αναπτύξουν αυτή τη νοοτροπία, ότι το κράτος έχει συνέχεια. Επομένως μια μετεξέλιξη των συμβουλίων αυτών σε ανεξάρτητη αρχή, θα πρέπει να συνοδεύεται από ουσιαστική οριοθέτηση εξουσίας, όχι μόνο συμβουλών και υποδείξεων, αλλά εξουσίας. Αλλά επειδή όμως η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα θα πρέπει να κρίνεται, να επικρίνεται ή να εγκρίνεται από τον ελληνικό λαό, εδώ αυτό το σημείο με βρίσκει λίγο να προβληματίζομαι εάν θα πρέπει να έχει μια ανεξάρτητη αρχή περί την παιδεία εξουσία γι' αυτά τα θέματα. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ας μη μείνουμε περισσότερο. Απλώς μια ανεξάρτητη αρχή μπορεί να έχει και μία δημόσια κοινωνική παρέμβαση που είναι πάρα πολύ σημαντική. Εάν είναι πραγματικά ανεξάρτητη να βγει και να πει κάποια πράγματα που δεν μπορεί να τα πει ένα άλλο Συμβούλιο που θα προέρχεται από ένα συγκεκριμένο Υπουργό και που θα έχει μία άλλη προσέγγιση, όχι γιατί θέλει να χαριστεί, αλλά διότι είναι άλλη η θεσμική του θέση. Αυτή είναι η διαφορά. Αλλά έχετε δίκιο ότι πρέπει να περιγραφεί το

φάσμα των αρμοδιοτήτων και τι θα λείπει και τι θα γίνεται. Σε αυτό έχετε δίκιο. Εγώ θα ήθελα επ' ευκαιρία, κύριοι συνάδελφοι, να πω κάτι το οποίο νομίζω έγινε αισθητό αυτή τη φορά ως προς τα τρία κόμματα τα μεγάλα, τα κόμματα τα δύο μεγάλα και το άλλο κόμμα το οποίο επίσης είναι μεγάλο τώρα, διότι η έννοια του μεγάλου είναι και ηθική είναι και πολλά πράγματα.

Α. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Ευχαριστώ πολύ. Εγώ τουλάχιστον αισθάνομαι μεγάλη μετά από τη συνεργασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θέλω να πω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι μας έστειλαν ανθρώπους ξεκινώντας από τον κ. Πανάρετο που τώρα πια έχει μια άλλη θέση με μεγαλύτερη αρμοδιότητα, τον κ. Κουλαϊδή που ήρθε στις τελευταίες συνεδρίες, τον κ. Μπαλέρμπα, δυστυχώς από τη Νέα Δημοκρατία πρέπει να ομολογήσουμε ότι δεν είχαμε την εκπροσώπηση που θα περίμενε κανείς, αλλά από τη στιγμή που ήρθε ο κ. Μπαλέρμπας έχουμε έναν εκπαιδευτικό που ξέρει τα θέματα και που μας βοήθησε πάρα πολύ. Και βεβαίως η κ. Σπαθάτου εξ αρχής ως εκπαιδευτικός εν ενεργεία μέχρι πριν από λίγο, μας βοήθησε με τις δικές της απόψεις. Δηλαδή αυτή τη φορά είχαμε από τα κόμματα εκπροσώπους οι οποίοι ήρθαν και στήριξαν και βοήθησαν το έργο μας. Κι αυτό θέλω να το αναγνωρίσω, διότι δεν ήρθαν απλώς με κομματικές απόψεις, ώστε κάθε φορά να διαφωνούμε ή να αποχωρούν. Ξέρετε, έχουμε δει πολλά εμείς που έχουμε ασκήσει διοίκηση. Εδώ υπήρξε ένας διάλογος εκπαιδευτικός και θέλω να το πιστώσω στους εκπροσώπους των κομμάτων και βεβαίως και τα ίδια τα κόμματα. Κύριε Γιαλουρή.

Π. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ: Θα ήθελα και εγώ να ευχαριστήσω τόσο με την ιδιότητα του εκπροσώπου του Υπουργείου Παιδείας, όσο και ως φυσικό πρόσωπο, να ευχαριστήσω όλους όσους συμμετείχαν στις εργασίες αυτές, για την πραγματικά αποτελεσματική δουλειά που έγινε, την ανταλλαγή απόψεων και νομίζω ότι, θα σταθώ σε αυτό, φτάσαμε κάποτε έστω με μεγάλη καθυστέρηση ως κοινωνία, να μπορούμε να λέμε αυτό που λέει και ο Ρίτσος «να μπορούμε να κουβεντιάζουμε ήσυχα, ήσυχα και απλά» και με βάση αυτό να προκύπτουν συνθέσεις. «Και να αδελφέ μου που μπορούμε να κουβεντιάζουμε ήσυχα, ήσυχα και απλά». Δυστυχώς με μεγάλη καθυστέρηση, αλλά φτάσαμε κάποτε να μπορούμε να συζητάμε, να ανταλλάσσουμε απόψεις και να μην καβγαδίζουμε. Και να συνθέτουμε και απόψεις. Και για άλλη μια φορά να ευχαριστήσω όλους για τη συμβολή του καθενός σε αυτές τις εργασίες του Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ κ. Γιαλουρή. Έχω υποσχεθεί το λόγο στη συνάδελφό μας την κ. Βιτσιλάκη.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Έχω την ανάγκη να εκφράσω ότι σε αντίστοιχες συνεδρίες τέτοιων ή παρόμοιων οργάνων, επικρατεί εμφανώς τόσο μια χαρά όσο και μια μικρή θλίψη. Νομίζω ότι όλοι μας εκφράζοντας τις απόψεις μας εκφράσαμε τη χαρά μας την πραγματική και ως άτομα και ως εκπρόσωποι φορέων, του ότι μπορούσαμε να συμμετέχουμε σε ένα τέτοιο όργανο και με τόσο αποτελεσματικές και αποδοτικές διεργασίες. Η θλίψη είναι κάτι το οποίο θα έπρεπε να χαρακτηρίσει εκτιμώ μόνο την προσωπική μας αίσθηση ότι θα σταματήσουμε να βλέπουμε ανθρώπους, φίλους, συνεργάτες, τόσο

συστηματικά όσο πριν. Ευελπιστώ όμως ότι δε θα υπάρξει σε επίπεδο αντίληψης του τι πρόκειται να γίνει με αυτό το θεσμό. Εκτιμώ ότι έχουν εκφραστεί εδώ απόψεις και εκ μέρους και του κ. Πανάρετου για παράδειγμα, που θυμάστε ότι έθεσε πρώτος το θέμα της ανεξάρτητης αρχής και της τροποποίησης ή μετεξέλιξης του οργάνου αυτού σε ανεξάρτητη αρχή. Οπότε θεσμικά δε θα έπρεπε να μας στενοχωρεί το γεγονός ότι εμείς οι ίδιοι προσωπικά δε θα είμαστε γύρω απ' αυτό το τραπέζι, αν και όπως είπα προσωπικά μας στενοχωρεί γιατί ήταν πραγματικά μία εξαιρετική εμπειρία και αυτό που αισθάνομαι επίσης την ανάγκη να καταθέσω, είναι ότι όχι μόνο ως αναπληρώτρια εκπρόσωπος της Συνόδου των Πρυτάνεων, αλλά και ως Καθηγήτρια των Παιδαγωγικών, είχα μία ακόμα μεγαλύτερη ικανοποίηση παρακολουθώντας ότι τόσο οι εκπαιδευτικοί της πράξης, όσο και οι εκπρόσωποι των φορέων, φορέων που θα έλεγε κανείς ότι θεσμικά δεν έχουν θέση όπως η ΓΣΕΕ για παράδειγμα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, με τα θέματα της εκπαίδευσης, είναι πολύ σημαντικό να δούμε ότι όλοι οι θεσμικοί φορείς της ελληνικής κοινωνίας που παίζουν σημαντικό ρόλο, πραγματικά όχι μόνο συμμετέχουν, αλλά έχουν θέσεις, απόψεις και μπορούν να συνδράμουν στην πραγματική υλοποίηση ενός καλύτερου οράματος και όχι μόνο οράματος, αλλά καλύτερων θεσμών και διαδικασιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Είμαι σίγουρη ότι με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο αυτό θα συνεχιστεί. Αυτό βέβαια το οποίο πρέπει να απαντήσουμε όλοι, νομίζω ότι είναι το σημαντικότερο ερώτημα, είναι ότι καλά προβληματιζόμαστε και καλά τα λέμε και άντε ελάχιστα απ' αυτά που είπαμε, όπως είπατε και όλοι σας θα βρουν το φως της δημοσιότητας, γιατί όπως είπε και ο κ. Τσουγκαράκης αν δεν εμπεριέχουν καταστροφή και είναι εποικοδομητικά και σε επιμέρους διαστάσεις δεν έχουν και καμία σημασία. Για τους δημοσιογράφους. Πρέπει να βρούμε τρόπους εναλλακτικούς, θεσμικούς...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κάτι σε καταστροφικό δηλαδή επίπεδο;

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Όχι-όχι, ίσα-ίσα, γι' αυτό ακριβώς λέω επειδή δεν μπορούμε να προωθήσουμε τις αποφάσεις μας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αστειεύομαι.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: ... και δε θα έπρεπε μέσω του Τύπου, θα έπρεπε να βρούμε και πιο αποτελεσματικούς τρόπους, η γνώση, γιατί περί γνώσης πρόκειται, γιατί όταν συνθέτονται απόψεις κατατίθενται αυτού του είδους οι θέσεις σε ένα διάλογο και βγαίνει ένα αποτέλεσμα, αυτή είναι η λογική της νέας γνώσης, δεν παράγεται μόνο με το να καθόμαστε ο καθένας από εμάς στο εργαστήρι του, οπότε εδώ έχει παραχθεί γνώση. Αυτή πρέπει να βρούμε τρόπο θεσμικά να διαχέεται εκεί που έχει σημασία. Το να πάει αυτό το πράγμα στην Υπουργό Παιδείας σαφέστατα έχει σημασία, διαμορφώνει πολιτική το Υπουργείο Παιδείας. Πρέπει όμως να περνάμε τα μηνύματα, τους προβληματισμούς, όλες τις επιμέρους προτάσεις που έχουμε κάνει και προς τους εκπαιδευτικούς. Προς αυτή την κατεύθυνση θα μπορούσαμε να διοργανώσουμε ανοιχτά συνέδρια, θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε blogs στα οποία αναρτώνται και να διαχέονται απόψεις και θα μπορούσα να προτείνω ότι ακόμα και εμείς προσωπικά οι οποίοι εδώ συμμετείχαμε, όπως

και οι φορείς τους οποίους εκπροσωπούμε αλλά και προσωπικά, θα μπορούσαμε με την τεχνολογία όπως λειτουργεί σήμερα, κάλλιστα να δημιουργήσουμε ένα σχετικό blog απόψεων ή να συμμετέχουμε σε ένα άλλο αντίστοιχο blog, με επιμέρους θεματικές ή προβληματικές, για να υπάρχει διάχυση. Στην Κοινωνία της Πληροφορίας αυτό είναι πάρα πολύ εύκολο και το target, ο βασικός στόχος δεν θα πρέπει να είναι μόνο η πολιτική εξουσία, αυτός είναι ο πρωταρχικός βεβαίως, αλλά θα έπρεπε να είναι και οι αποδέκτες εκπαιδευτικοί που είναι πολύ πιο σημαντικό, γιατί ότι και να λείπει η πολιτική ηγεσία όπως έχουμε διαπιστώσει, αν δεν περάσει στους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, τριτοβάθμιας, δεν θα έχουμε κανένα αποτέλεσμα. Αλλά να περάσει και στην κοινωνία, γιατί λειτουργεί ως κοινωνικοποιητικός φορέας των μελών της ευρύτερης κοινωνίας αυτού του είδους η γνώση και είναι πολύ σημαντικό αυτές οι απόψεις να ακούγονται. Στη διάθεσή σας επί του προκειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μας λέτε πολύ ωραίες σκέψεις, προτάσεις. Δηλαδή να μην είναι μία κλειστή υπόθεση αυτό που κάναμε και να μην πάει ιεραρχικά στους φυσικούς φορείς που είναι η πολιτική ηγεσία μόνο μας λέτε. Πρέπει να διαχυθεί και να διασπαρεί ευρύτερα. Εγώ θα το επιδιώξω με την ιδιότητα που έχω στο αμέσως επόμενο διάστημα όσο θα βρίσκομαι εδώ να πάει σε αποδέκτες που πρέπει να το έχουν στα χέρια τους. Και εσείς από εκεί και πέρα, τα μέλη, θα μπορούσατε, ας πούμε η ΟΙΕΛΕ θα μπορούσε να ενημερώσει τα μέλη της ή να διοργανώσει κάτι αντίστοιχο. Τα Πανεπιστήμια, των Πρυτάνεων η ΠΟΣΔΕΠ. Το έκανε ήδη η ΠΟΣΔΕΠ, μπορεί να κάνει κάτι άλλο κλπ.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Ένα ηλεκτρονικό αρχείο κατάθεσης σκέψεων είναι απλούστατο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θέτει τη συνέχιση του φορέα αυτό που λέτε.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Όχι-όχι, συνέχιση της θεσμικής αλλά και προσωπικής κατάθεσης απόψεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αυτό που λέτε ναι, μπορεί να γίνει.

Χ. ΒΙΤΣΙΛΑΚΗ: Συνοψίζοντας τη δική μου τη θέση, μιλούσα χθες με τον κ. Πρύτανη, λέγοντάς του ότι κάπως πρέπει να μεταφέρω στη Σύνοδο των Πρυτάνεων όλα αυτά τα οποία εδώ συζητήθηκαν. Αφενός μεν δεν μπορώ γιατί θα έπρεπε να τους κάνω αναφορά ωρών και ωρών και κατά δεύτερον, ό,τι και να μεταφέρω εγώ, τα ίδια τα κείμενα τα οποία εδώ κατεγράφησαν, δε θα μπορέσουν να διαχυθούν. Εάν αυτά μπορέσουν κάπου να τροφοδοτηθούν και σήμερα είναι απλούστατο να φτιάξει κανείς στις εκπαιδευτικές πύλες που υπάρχουν, μία επιπρόσθετη ή ακόμα και μπορούμε να το βρούμε αυτό, μπορεί στο Υπουργείο Παιδείας σε ένα χώρο, να κατατεθούν και να γίνουν κοινωνοί όλων των συνεδριάσεων, των πρακτικών μας, τα οποία πια αποτελούν δημόσιο διάλογο και δημόσια κείμενα, να κατατεθούν για όλους να το δουν. Ο Νίκος μπορεί να κάνει ένα συνέδριο. Εγώ μπορώ να κάνω μια ενημέρωση. Η κ. Μπίστα πώς θα

ενημερώσει όλους τους Διευθυντές όλων των σχολειών για παράδειγμα; Καταλάβετε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έχετε δίκιο και μιλήσατε και για κοινωνική συναίνεση η οποία είναι η μόνη που μπορεί να βοηθήσει και να δώσει ώθηση σε αυτές τις προτάσεις , να «πιέσει» την εκάστοτε πολιτική ηγεσία και να διαμορφώσει και ένα κλίμα , για να μπορεί να κινηθεί και η ίδια η πολιτική ηγεσία. Διότι δεν μπορεί να είναι σε μία συνεχή σύγκρουση. Επομένως , αυτό που επισημαίνετε είναι πάρα πολύ σωστό και να δούμε τρόπους που θα μπορούσε να γίνει. Αναφέρατε ήδη μερικούς. Τουλάχιστον σε φορείς, η Σύνοδος των Πρυτάνεων, η Σύνοδος των Προέδρων των ΤΕΙ, η ΠΟΣΔΕΠ, ο ΟΙΕΛΕ, τα κόμματα σε διάφορα επίπεδα, η ΔΟΕ, νομίζω και η Εκπαιδευτική Πράξη, έχουμε εδώ Διευθυντές,, συμβούλους, τους πάντες, και θα μπορούσαμε να πάρουμε μια πρωτοβουλία, διότι είναι μία ενημέρωση η οποία γίνεται, δεν είναι θέσεις προσωπικές σας ,ώστε να μπορεί να σας πει κανείς θέλεις να επιβάλεις απόψεις. Είναι το τι ελέχθη.

Σ. ΚΑΠΛΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε να σας διακόψω; Ξέρετε ότι αύριο και μεθαύριο στην Πάτρα, το ξέρετε εσείς, ότι έχουμε το Φόρουμ Ανάπτυξης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κ. Πρύτανης με παρακάλεσε να ήμουν, αλλά δεν θα μπορώ να είμαι.

Σ. ΚΑΠΛΑΝΗΣ: Γι' αυτό το λέω. Μου αφήνετε εμένα το χώρο τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Βεβαίως.

Σ. ΚΑΠΛΑΝΗΣ: Αντιλαμβάνεστε τι εννοώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και σας τον εμπιστευόμαστε πλήρως.

Σ. ΚΑΠΛΑΝΗΣ: Γιατί θα έρθει πλήθος κόσμου από τη δευτεροβάθμια, πρωτοβάθμια, αλλά και όλους τους φορείς. Και εκεί πράγματι θα γίνουν συζητήσεις. Και στη συνεδρία που θα έχει το Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ, αλλά και οι άλλοι φορείς. Και νομίζω ότι έτσι πρέπει πράγματι να γίνεται, η λαϊκή διαβούλευση εκεί βρίσκει εφαρμογή στην πράξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είναι έτσι. Κυρία Μπίστα.

Π. ΜΠΙΣΤΑ: (Μιλάει εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είναι σημαντικό αυτό που λέτε και νομίζω ότι είναι και κάπου υποχρέωση όλων μας να προωθήσουμε την ενημέρωση για τις συζητήσεις στο Συμβούλιο εκεί όπου μπορεί ο καθένας. Θα βοηθήσουμε. Και εγώ νομίζω ότι σε όλους τους χώρους υπάρχουν άνθρωποι με καλή προαίρεση να ακούσουν πράγματα. Δεν είμαστε σε άλλους κόσμους και σε πλήρη σύγκρουση. Εγώ έχοντας και μια επαφή μεγάλη με τους φοιτητές όλων των παρατάξεων όσα χρόνια ήμουν Πρύτανης ξέρω και τη σκέψη τους για αυτά τα θέματα. Πολλά απ' αυτά που λέμε είναι απολύτως αποδεκτά και

,επομένως, υπάρχει ένα έδαφος γόνιμο πέραν από κάποια άλλα επίπεδα όπου υπάρχουν πολιτικές διαφοροποιήσεις και ιδεολογικές. Κύριε Πουλή.

Δ. ΠΟΥΛΗΣ: Εγώ παίρνω το λόγο για ένα μόνο πράγμα, να ευχαριστήσω καταρχήν όλους τους συμμετέχοντες. Ήταν ένα ταχύρρυθμο σεμινάριο για μένα, γιατί δεν έχω άμεση επαφή με αυτό το χώρο. Είμαι στην τριτοβάθμια και έτσι παραλαμβάνω τα αποτελέσματα. Ήταν εντυπωσιακές και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου οι τοποθετήσεις και προφανώς του κ. Παϊζη και του κ. Παπαντωνόπουλου. Όλοι οι συμμετέχοντες έδρασαν θετικά. Δεν νομίζω ότι μπορώ καταλληλότερα να εκφράσω αυτά που θέλω να πω. Όλοι είμαστε σε ένα συντονισμένο μήκος κύματος. Στην αρχική σας όμως ερώτηση και προτροπή να πάρουμε το λόγο αν θέλουμε κάτι να επισημάνουμε στην Υπουργό, επειδή οι πολιτικοί σκέφτονται πιο ταχύρρυθμα από εμάς, νομίζω ότι ένα πράγμα που πρέπει να δώσουμε με έμφαση, να εστιάσουμε στον άνθρωπο ο οποίος παράγει την εκπαίδευση. Δηλαδή επαναφέρουμε αυτό, ίσως οι πόροι και οι άνθρωποι. Οι πόροι τους ξέρουμε όλοι, είναι το βαρύ μας πρόβλημα. Οπότε να προβάλουμε πάρα πολύ εντατικά την άποψη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το έχω υπόψη μου να το κάνω κ. Πουλή και χαίρω που το επισημαίνετε. Δηλαδή, επειδή συχνά και άκουσα και την Υπουργό να επιμένει πολύ στο θέμα του μαθητή που για μας είναι αυτονόητο βέβαια, δεν είναι, όμως, αυτόνομη μονάδα ο μαθητής. Σχολείο χωρίς δάσκαλο δεν υπάρχει. Επομένως ο δάσκαλος είναι ο δεύτερος πόλος. Έτσι δεν είναι; Και σε συμπληρωματική σχέση. Και βεβαίως σχολείο χωρίς ένα εκπαιδευτικό σύστημα που διαπνέει όλους δεν υπάρχει. Επομένως, αυτοί είναι οι τρεις παράγοντες: ο μαθητής που είναι ο στόχος και το κύριο αντικείμενο της δουλειάς μας, ο δάσκαλος που προσφέρει στην παιδεία και είναι ο κύριος μοχλός της παιδείας, της εκπαίδευσης και το σύστημα για το οποίο μιλήσαμε, καθ'ότι, αν πάσχει αυτό, τότε και ο δάσκαλος δεν μπορεί να κάνει τη δουλειά του και ο αποδέκτης μαθητής έχει προβλήματα. Αυτό το τρίπτυχο νομίζω ότι είναι, το οποίο εμείς μας προβλημάτισε σε όλα τα επίπεδα. Και έχετε δίκιο ότι καμιά φορά υποβαθμίζεται ο ρόλος του δασκάλου ή το βλέπει κανείς συνδικαλιστικά ή το βλέπει δεν ξέρω τι. Εγώ εκ πεποιθήσεως και εκ ταυτότητας μιλάω πάντοτε για το δάσκαλο, τον οποίο θεωρώ και βάζω στο επίκεντρο της όλης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Γι' αυτό και έλεγα στους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας στην ΟΛΜΕ, ότι, όταν εμείς προσπαθούμε να ανεβάσουμε το ρόλο του δασκάλου, μη λείψετε απ' αυτή την προσπάθεια, διότι είναι κοινή η προσπάθεια, κοινός ο στόχος να ανεβάσουμε τον εκπαιδευτικό. Δηλαδή στο πνεύμα που μιλάτε. Ναι, είναι ένας πραγματικός πόλος μαζί με το μαθητή και βεβαίως με το εκπαιδευτικό σύστημα. Παρακαλώ κ. Ρηνάκη. Εμείς χαιρόμαστε που έχουμε την Αντιπρόεδρο εδώ.

Α. ΡΗΝΑΚΗ: Ο Πρόεδρος δυστυχώς δεν είχε τη δυνατότητα να βρίσκεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είναι και οι υποχρεώσεις, το καταλαβαίνω.

Α. ΡΗΝΑΚΗ: Έτσι ακριβώς. Ήθελα να πω σήμερα που όλη αυτή η προσπάθεια ολοκληρώνεται, ότι τις τελευταίες μέρες σε περιοδεία και εγώ

όπως ο Πρόεδρος σε Γ.Σ. ανά την Ελλάδα ήμουν στη Φλώρινα και στη Λάρισα, αισθάνθηκα πάρα πολύ περήφανη που τους ανακοίνωνα ότι σήμερα θα δώσουμε τα πορίσματα και ότι αυτή η προσπάθεια ολοκληρώθηκε χωρίς κανέναν εκπρόσωπο φορέας να λείπει από εδώ. Πραγματικά για μας ήταν ένα μεγάλο στοίχημα. Ξέρετε, ο κόσμος αμφισβητεί πολλές φορές το συνδικαλιστικό κίνημα, θεωρεί ότι ο σκοπός μας είναι μόνο η φωνή. Εμείς πραγματικά είναι ευτυχία να βλέπουμε προσπάθειες οι οποίες συμβάλουν στην αναμόρφωση του εκπαιδευτικού συστήματος και σε αυτές τις προσπάθειες θέλουμε και θα είμαστε πάντα μέσα. Σας είχαμε πει κ. Καθηγητά όταν ήρθατε στην Ομοσπονδία μας, ότι βεβαίως η συμμετοχή των μελών του Συμβουλίου είναι τέτοια που μας βεβαιώνει για το αποτέλεσμα. Είχαμε πει όμως ότι και η δική σας παρουσία είναι για μας εγγύηση και απεδείχθη ότι δεν ήταν ούτε υπερβολή, ούτε διάθεση κολακείας. Πραγματικά σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για όλη αυτή την προσπάθεια. Σε προσωπικό επίπεδο απλά να πω ότι ήταν ένα ζητούμενό μου και μία αγωνία μου όλα αυτά τα χρόνια που ασχολούμαι με το συνδικαλιστικό κίνημα, να συμβεί αυτό. Χαίρομαι που ήμουν μέσα σε αυτή την προσπάθεια και πραγματικά θα μείνει πολύ βαθιά χαραγμένο στη μνήμη μου όλο αυτό που ζήσαμε και γι' αυτό ευχαριστώ όλους εδώ, γιατί πραγματικά κάναμε μία προσπάθεια τέτοια που έδωσε σε 80 χιλιάδες εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης την ελπίδα και την αισιοδοξία ότι πραγματικά μπορούμε να κουβεντιάσουμε και να αγωνιστούμε για ένα καλύτερο αύριο πρώτα για τους μαθητές μας και μετά και για τους εκπαιδευτικούς, που πραγματικά με το μεράκι τους και μόνο παλεύουν για ένα καλύτερο αύριο στην Ελλάδα. Ευχαριστώ πάρα πολύ για όλα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και εγώ σας ευχαριστώ και ήθελα να πω κάτι, μια απλή σκέψη, που όμως, έχει σχέση με αυτό που κάνουμε. Πόσο σημαντικό είναι να μετέχουν οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών φορέων, των οργανώσεων, σε τέτοιες διαδικασίες, διότι είχατε την ευκαιρία εσείς ως ΔΟΕ ή η ΟΙΕΛΕ, η ΓΣΕΕ, για να αναφερθώ μόνο σε αυτούς τους ανθρώπους, να πείτε απόψεις, να καταστήσετε άλλους κοινωνούς των απόψεών σας, να γίνουν δεκτές, να επιδράσετε θετικά, κάτι που δε γίνεται ίσως σε άλλους χώρους. Έχετε ένα βήμα από το οποίο μπορείτε να περάσετε πράγματα και, εάν διαπιστώσετε ότι υπάρχει η καλή προαίρεση να γίνουν αυτά, πρέπει να την αξιοποιήσετε και εσείς την αξιοποιήσατε.

A. ΡΗΝΑΚΗ: Ακριβώς κ. Καθηγητά αυτό ήταν το θέμα μας. Εμείς είμαστε περήφανοι. Μπορεί να μην ασχοληθήκαμε πάρα πολύ για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όμως είμαστε περήφανοι διότι από εδώ φάνηκε η αναγκαιότητα της δίχρονης προσχολικής αγωγής. Είμαστε περήφανοι γιατί αναφερθήκαμε στο ολοήμερο σχολείο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σε πάρα πολλά θέματα. Όλα αυτά που λέγαμε είχαν σχέση και με το δημοτικό, προφανώς.

A. ΡΗΝΑΚΗ: Ακριβώς. Για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που πραγματικά είναι πάρα πολύ σημαντικό ζητούμενο για όλους τους εκπαιδευτικούς, αλλά και για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης. Για τις

προτάσεις για την αξιολόγηση από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο που για μας ήταν βαθύτατη έκπληξη και πραγματικά την αποδεχθήκαμε και το ομολογήσαμε ότι είναι και για μας ζητούμενο. Δε φοβηθήκαμε ποτέ να μιλήσουμε για αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου, απλά εκείνο που θέλαμε είναι να πειστούμε ότι υπάρχει καλή προαίρεση. Όλα αυτά ειλικρινά είναι πολύ σημαντικά και θεωρώ ότι έχει γίνει η αρχή για μία προσπάθεια τέτοια που θα μας τιμά όλους εμάς που ήμασταν εδώ και την ξεκινήσαμε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έτσι είναι, γι' αυτό θεωρώ πολύ σημαντική τη συμμετοχή των φορέων εδώ. Πρέπει αυτό που λέγαμε να το πούμε και στην Υπουργό αυτό και, αν το ξεχάσω, να το υπενθυμίσουμε ρητά, και θα ήθελα να το πω και στην κ. Βιτσιλάκη και στους συναδέλφους μας: πώς θα επιτύχουμε την αναμόρφωση του φορέα, αν πρόκειται να γίνει ανεξάρτητη αρχή, θέλει μία μελέτη τι θα περιλαμβάνει και πώς θα λειτουργεί. Δηλαδή υπήρξε ένα παλιό νομοθέτημα, ξεκίνημα και καλό βήμα, αλλά χρειάζεται δουλειά τώρα, διότι στο ίδιο νομοθέτημα δεν προβλέπετο η συμμετοχή φορέων που εμείς στην πράξη κρίναμε απαραίτητους να υπάρχουν. Άρα, πρέπει να συζητηθεί και να μιλήσουμε με την Υπουργό, κατά την επεξεργασία αυτών των θεμάτων να τα συζητήσει περισσότερο με ανθρώπους που έχουν πείρα αυτών των πραγμάτων, ώστε να γίνει σωστή σύνθεση τουλάχιστον. Πέραν από το φάσμα των θεμάτων και των αρμοδιοτήτων κλπ, η σύνθεση είναι πάρα πολύ σημαντικό και το είπατε όλοι. Η κ. Σπαθάτου.

Α. ΣΠΑΘΑΤΟΥ: Σε αυτό το σημείο και εγώ ήθελα να προσθέσω και σαν εκπρόσωπος του κόμματος του ΛΑΟΣ, αλλά και ως εκπαιδευτικός που συμφωνούσα απαραίτητως και μακρόθεν ότι χρειάζεται να υπάρξει ανεξάρτητη αρχή πάνω από κόμματα, είμαι σύμφωνη με τη γνώμη του κ. Καπλάνη ότι πρέπει να το θέσουμε στην Υπουργό. Εξάλλου ο κ. Πανάρετος από πριν θυμόμαστε ότι το είχε αναφέρει. Και σε αυτό το σημείο είμαι κάπως σε αντίθετη τοποθέτηση από τη Νέα Δημοκρατία. Αλλά νομίζω ότι η διαφορά ή τουλάχιστον η προσοχή που έθεσε είναι στο να οριοθετήσουμε. Αλλά οπωσδήποτε πιστεύω ότι πρέπει να υπάρξει αυτή η αρχή. Τα δε μέλη οπωσδήποτε και εσείς πρέπει να τονίσετε, πως πρέπει να γίνει η σύνθεσή τους κλπ. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ. Κύριοι συνάδελφοι περιμένουμε όπου να 'ναι να έρθει η Υπουργός. Θέλετε ένα μικρό διάλειμμα; Εντάξει.

(Διάλειμμα)

Στο σημείο αυτό προσέρχεται

η Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

κ. Άννα Διαμαντοπούλου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κυρία Υπουργέ, το ΣΠΔΕ, όλοι οι συνάδελφοι εδώ, σας καλωσορίζουμε σε αυτή την τελική και ουσιαστική συνάντηση. Έχουμε συνέλθει 16 φορές σε συνεδριάσεις μακρές, πολύωρες και έχουμε πια καταλήξει σε ένα σύνολο προτάσεων το οποίο θα σας παραδώσουμε σήμερα, για να το αξιοποιήσετε και να έχουμε μία άλλη εκπαίδευση, όπως εμείς πιστεύουμε. Κυρία Υπουργέ, προτού αρχίσουμε, χαιρετίσατε όμως ήδη τους ανθρώπους και τους είδατε, έλεγα να αυτοπαρουσιαστούν αλλά είχατε την καλοσύνη και τους είδατε όλους. Επομένως, ας το αφήσουμε αυτό.

Θα έλεγα κυρία Υπουργέ ότι αυτό το Συμβούλιο είναι ένα παράδειγμα λειτουργίας συμβουλίου ως προς την απόδοση, ως προς τη σύμπνοια, ως προς τη συχνότητα και τακτικότητα των εμφανίσεων. Μεγάλη προσέλευση, μεγάλη συμμετοχή και δεχθήκαμε με απόφαση δική μας, να βρίσκονται σε αυτές τις συζητήσεις φορείς οι οποίοι αποδείχθηκαν πολύτιμοι για τις απόψεις τους, που δε συμπεριλαμβάνονταν στη θεσμική πρόβλεψη για τη σύνθεση της Επιτροπής. Δηλαδή, είχαμε τους εκπροσώπους της Συνόδου των Πρυτάνεων, είχαμε τους εκπροσώπους της Συνόδου των Προέδρων των ΤΕΙ, είχαμε τον εκπρόσωπο της ΠΟΣΔΕΠ, για να αναφερθώ σε μερικούς μόνο φορείς. Και με αυτό τον τρόπο είχαμε μία πιο σύνθετη και ολοκληρωμένη θεώρηση των θεμάτων, που μάλιστα σε μία συζήτηση που κάναμε προτού έρθετε, θεωρήσαμε, και σας το λέω εκ μέρους όλων, ότι θα ήταν πολύ σημαντικό να προβλεφθεί στην προσεχή σύνθεση του Συμβουλίου μια ευρύτερη εκπροσώπηση, ώστε εξ αρχής και θεσμικά να συμμετέχουν φορείς που τώρα δε συμμετείχαν.

Θεωρούμε ότι έχουμε να σας παραδώσουμε ένα σύνολο σημαντικών προτάσεων, προτάσεων ουσίας, προτάσεων που βγήκαν με ένα συστηματικό χαρακτήρα. Θα έλεγα με διαλεκτική, διότι εδώ πραγματικά υπήρξε διάλογος. Με απομάκρυνση από κομματικές θέσεις και δεσμεύσεις και το κυριότερο, με γνώση των θεμάτων. Και για πρώτη φορά υπήρξε πράγματι ένας εθνικός διάλογος. Πρώτη φορά σε αυτό το επίπεδο, δηλαδή είχαμε τη συμμετοχή των κομμάτων με απουσία δύο κομμάτων, αλλά υπάρχουν εδώ και συζητήσαν το ΠΑΣΟΚ, η Νέα Δημοκρατία, ο ΛΑΟΣ, με συστηματική παρουσία με απόψεις. Αρχικά ήταν ο κ. Πανάρετος, εν συνεχεία ο κ. Κουλαϊδής από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ, με θέσεις, ο κ. Μπαλέρμπας από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, η κ. Σπαθάτου απ' την πλευρά του ΛΑΟΣ. Είχαμε δηλαδή μία συμμετοχή πλήρη και συνειδητή. Επίσης, φορείς και αυτό έλεγα πόσο σημαντικό είναι κυρία Υπουργέ, όταν εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών φορέων έρχονται, μας λένε τις απόψεις τους και μπορούμε να τις λάβουμε υπόψη, να τις συζητήσουμε και πολλά πράγματα πέρασαν σε αυτές τις σκέψεις, στο πόρισμα και στις προτάσεις που σας δίνουμε. Και βεβαίως οι ειδικοί της εκπαίδευσης, της μάχιμης εκπαίδευσης. Θα σας έλεγα ότι υπήρξε μία σύγκλιση απόψεων, όχι σύμπτωση, γιατί σύμπτωση δεν μπορεί να υπάρξει με τόσα πρόσωπα και από τόσους χώρους. Αλλά υπήρξε μία σύγκλιση σε βασικά θέματα, που μπορεί να σας βοηθήσει στις αποφάσεις σας. Και βεβαίως αποτυπώθηκαν

διαφορετικές απόψεις, άρα εναλλακτικές προτάσεις, ώστε να έχουμε απεικονισμένες όλες τις τοποθετήσεις στα θέματα που συζητήθηκαν.

Έρχομαι στις προτάσεις και θα μου επιτρέψετε να τις χαρακτηρίσω γενναίες, τολμηρές, καινοτόμες. Γιατί νομίζω ότι τελικά αυτό χρειάζεται κάθε κυβέρνηση και αυτή τη στιγμή είναι η δική σας κυβέρνηση και η δική σας πολιτική ηγεσία, εσείς, που θα χειριστείτε αυτά τα θέματα. Ακολουθήσαμε γενικές αρχές. Πιστεύουμε ότι όλα αυτά δεν μπορεί να γίνονται αποσπασματικά. Μάλιστα έχω ακούσει που το λέτε και στις τοποθετήσεις σας, δεν μπορεί να γίνονται αποσπασματικά αυτά τα πράγματα, χρειάζεται ένας στρατηγικός σχεδιασμός και νομίζω ότι το πνεύμα των προτάσεων που σας δίνουμε διέπεται από έναν τέτοιο στρατηγικό σχεδιασμό. Όπως διέπεται από μία ολιστική, συστημική, τη λέμε εμείς, θεώρηση και αυτό το έχετε πει σε δηλώσεις σας, τις έχω ακούσει, ότι δεν μπορείς να μιλάς για το Λύκειο χωρίς να δεις το Γυμνάσιο, το Δημοτικό, το Νηπιαγωγείο. Και βεβαίως απώτερα και το Πανεπιστήμιο. Άρα, είδαμε αυτά τα πράγματα συνολικά, ολιστικά, συστημικά και αυτό άνοιξε νέους ορίζοντες στη συζήτησή μας. Ποιότητα είναι η λέξη και η έννοια που κυριάρχησε μέσα στις συζητήσεις μας : μιλάμε για διασφάλιση ποιότητας, αυτό που είναι γνωστό ως αξιολόγηση και μιλάμε και για επιμόρφωση και μόρφωση των εκπαιδευτικών. Αυτό το τρίπτυχο ήταν συνεχώς στις συζητήσεις μας και επιμείναμε σε αυτό. Βεβαίως το σχολείο είναι ένα δίπολο. Είναι ο μαθητής και χαίρω που σας ακούω να το τονίζετε πάρα πολύ έντονα αυτό και ως πολιτική θέση της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας, είναι ο μαθητής και βεβαίως το έτερο σκέλος είναι ο δάσκαλος. Επιμείναμε και στα δύο : και στο μαθητή και στο δάσκαλο. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ποιότητα στην εκπαίδευση χωρίς αυτό το δίπολο. Αλλά και οι δύο αυτοί πόλοι διέπονται και ακολουθούν ένα εκπαιδευτικό σύστημα. Και αυτό είναι που μας απασχόλησε και ως δομή και ως προς την ποιότητα.

Θέλω να τονίσω, γιατί εγώ αυτή τη στιγμή αναφέρω πράγματα που απασχόλησαν το Συμβούλιο και είναι θέσεις, δεν είναι προσωπικές απόψεις. Με μεγάλη ευαισθησία είδαμε το θέμα της άρσης των εκπαιδευτικών ανισοτήτων. Όσοι ζούμε την εκπαίδευση ξέρουμε ότι υπάρχουν τέτοιες εκπαιδευτικές ανισότητες και υπάρχουν και φορείς που έχουν επιμείνει σε αυτό και το έχουν τεκμηριώσει και ερευνητικά. Θέλουμε και τα παιδιά με ειδικές ανάγκες να έχουν μια άλλη μεταχείριση. Θέλουμε να υπάρχει στήριξη των παιδιών από περιοχές που έχουν έναν υποβαθμισμένο χαρακτήρα. Θέλουμε μία άλλη μεταχείριση για παιδιά που ζουν υπό ορισμένες καταστάσεις, ιδιότητες, ανισότητες, σε σχέση με την είσοδό τους στα Πανεπιστήμια. Γενικά θέλουμε αυτό το θέμα των εκπαιδευτικών ανισοτήτων να αντιμετωπιστεί σε ό,τι πρόκειται να γίνει για την εκπαίδευση. Και χαίρω επίσης, γιατί σας άκουσα ο ίδιος να το λέτε, ότι μιλάτε για μία πιλοτική εφαρμογή πολιτικών επί όλων αυτών των θεμάτων. Πραγματικά και η δική μας θέση είναι ότι δεν μπορεί να σχεδιαστεί ένα πακέτο μέτρων και να εφαρμοστεί για όλα τα σχολεία. Πρέπει να υπάρξει μια πειραματική, μια δοκιμαστική, μια πιλοτική εφαρμογή και αυτό είναι που συστήνουμε.

Σε ποιους άξονες δουλέψαμε; Στο εκπαιδευτικό σύστημα ως προς τη δομή του και την ποιότητα, στη διασφάλιση ποιότητας αυτό που λέμε αξιολόγηση. Θεωρούμε ότι δεν είναι δυνατόν να μην έχουμε αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε να έχουμε την ικανότητα διορθώσεων. Του εκπαιδευτικού έργου, των ίδιων των εκπαιδευτικών, αφού αξιολογούμε

μονίμως τους μαθητές. Θεωρούμε ότι ένας άλλος άξονας είναι η επιμόρφωση και η μόρφωση, η κατάρτιση των εκπαιδευτικών. Και εδώ χρειάζεται να ανοίξει ένας διάλογος με τα Πανεπιστήμια, πώς ετοιμάζουμε τους εκπαιδευτικούς εμείς τα Πανεπιστήμια και ,αν τα Πανεπιστήμια δεν μπορούν, δεν συμφωνήσουν να βρουν έναν τρόπο, θα πρέπει η πολιτεία να χαράξει το δικό της τρόπο, ώστε να έχουμε έτοιμους εκπαιδευτικούς. Και σε αυτό το χώρο άκουσα ότι έχετε σκέψεις τις οποίες έχετε δηλώσει και οι οποίες νομίζω ότι θα ενισχυθούν απ' τις προτάσεις μας.

Και τέλος, συζητήσαμε το θέμα της πρόσβασης στα ΑΕΙ που πρέπει να σας πω ότι και για μας εδώ , αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει με τον κοινωνικό και δημοσιογραφικό χώρο , δεν είναι το κύριο θέμα. Θεωρούμε ότι είναι ένα σημαντικό τεχνικό θέμα, απασχολεί την ελληνική κοινωνία, αλλά δεν ήταν το κύριο θέμα των συζητήσεών μας. Το κύριο θέμα ήταν πώς θα έχουμε ποιότητα στην εκπαίδευσή μας, ένα άλλο επίπεδο στην εκπαίδευσή μας, που μας οδηγεί σε μία σειρά από πράγματα που είναι τα αναλυτικά προγράμματα, η μέθοδος διδασκαλίας, τα βιβλία βέβαια, η ύλη πάνω απ' όλα και αυτά είναι τα οποία μας απασχόλησαν ως προτεραιότητες. Αναλυτικά προγράμματα, ύλη, μέθοδος διδασκαλίας, όλα αυτά συνιστούν ποιότητα. Δεν μπορώ να επεκταθώ , γιατί όλα αυτά είναι μέσα στις προτάσεις. Και διασφάλιση ποιότητας, δηλαδή αξιολόγηση.

Κυρία Υπουργέ, θα έλεγα και αυτό το πιστώνω σε όλα τα μέλη του Συμβουλίου μας, ότι όλα τα κύρια θέματα της εκπαίδευσής μας υπάρχουν αντιμετωπισμένα μέσα στις προτάσεις μας και αυτό το θεωρώ πολύ σημαντικό για την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου, για σας, που θα χρειαστεί να αντιμετωπίσετε θέματα. Θα έχετε σημεία αναφοράς , θέλω να πιστεύω , πολύ χρήσιμα γι' αυτά που θα θελήσετε να αποφασίσετε και να προχωρήσετε να πραγματοποιήσετε. Για το μέλλον αυτού του Συμβουλίου, γιατί βγήκε μία δουλειά πάρα πολύ σημαντική και ένας τρόπος λειτουργίας σημαντικός . Σήμερα ήταν μια συγκινητική μέρα , γιατί όλοι οι συμμετέχοντες αναγνώρισαν τη σημασία και τον τρόπο της δουλειάς μας, ο οποίος πιστώνεται σε όλα τα μέλη αυτού του Συμβουλίου.

Και εμείς συμφωνούμε κυρία Υπουργέ να είναι μία ανεξάρτητη αρχή κατά την πλειονότητα των μελών. Να γίνει μία ανεξάρτητη αρχή. Εκείνο που θα σας παρακαλέσουμε είναι να το δείτε πολύ προσεκτικά το θέμα της συνθέσεως αυτής της αρχής, διότι ήδη είναι φορείς οι οποίοι δε μετέχουν, ενώ θα έπρεπε να μετέχουν και ενώ πραγματικά μας βοήθησαν. Άρα, ένα μείζον θέμα είναι αυτό. Και βεβαίως τα αντικείμενα και το φάσμα των αρμοδιοτήτων αυτής της ανεξάρτητης αρχής, εάν προχωρήσετε προς μία τέτοια λύση. Και ο ρόλος αυτού του Συμβουλίου ή όποιας μορφής υπάρχει με οποιαδήποτε νομική μορφή, νομίζουμε ότι είναι σε δύο φάσεις. Η μία φάση είναι αυτή κατά την οποία μελετάμε θέματα γενικών αρχών, προτάσεων, τα οποία και σας δίνουμε. Η δεύτερη φάση η οποία είναι εξίσου σημαντική, είναι να υπάρχει ένας φορέας, ένα συμβούλιο, το οποίο να μπορεί να παρακολουθήσει την εφαρμογή που έχει πάρα πολλά προβλήματα. Δηλαδή εμείς εστιάζουμε τα πάντα στα αναλυτικά προγράμματα. Ναι, αλλά αυτά τα αναλυτικά προγράμματα πώς θα γίνουν ; Θα είναι μόνο το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο που θα το κάνει , που είναι ένας φυσικός φορέας ή θα είναι εκπαιδευτικοί οι οποίοι θα κινητοποιηθούν και θα ενεργοποιηθούν σε ομάδες, σε αντικείμενα, να δουλέψουν. Και ποιοι θα έχουν την τελική απόφαση γι' αυτά τα θέματα και την κατεύθυνση και το συμβουλευτικό ρόλο;

Όλα αυτά είναι πάρα πολύ σημαντικά θέματα , εάν μιλάμε για ποιότητα στην εκπαίδευση που δεν είναι ούτε σύνθημα, ούτε μεταφυσική .Προκύπτει μέσα από προγράμματα, βιβλία, διδασκαλία, απ' όλα αυτά.

Έχουμε γεμίσει προσδοκίες την κοινή γνώμη με τη δουλειά που έχουμε κάνει και πιστεύω ότι ανταποκριθήκαμε σε αυτή. Και να πω και κάτι άλλο. Ότι εδώ το Συμβούλιο λειτουργεί και ως κυματοθραύστης. Δηλαδή, διάφορα θέματα που φτάνουν στον Υπουργό , είτε πρόκειται για τη διδασκαλία τη σεξουαλική ή των Θρησκευτικών ή το ένα, το άλλο, δεν μπορεί να τα δει κανείς μεμονωμένα, πρέπει να τα δει μέσα σε ένα πλαίσιο, θα έλεγε κανείς ότι αυτά είναι αντικείμενα μελέτης ειδικών σε ένα Συμβούλιο και δεν είναι θέμα που μπορεί ο Υπουργός έτσι απλά να αντιμετωπίζει και να περιμένουν οι άλλοι να τα αντιμετωπίσει.

Κυρία Υπουργέ, πιστεύω ότι έχετε τύχη αγαθή, μία ιστορική πρόκληση να αντιμετωπίσετε, να βοηθήσετε και να πάρετε στα χέρια σας ως κυβέρνηση και ως Υπουργός και με τους συνεργάτες σας το θέμα της παιδείας, το οποίο έχει ωριμάσει στη συνείδηση του κόσμου . Αυτά που προτείνουμε είναι πράγματα που μπορούν να γίνουν. Μιλάμε μεν για χρηματοδότηση αλλά δεν είναι όλα θέμα χρηματοδότησης. Είναι θέμα διάρθρωσης, είναι θέμα αντιλήψεως, φιλοσοφίας, εφαρμογής και ,επομένως, μπορούν – αυτό είναι δικές σας αποφάσεις – να ξεκινήσουν πολλά απ' αυτά πάντοτε με στόχο την ποιότητα. Είναι μια έτοιμη δουλειά. Υπάρχει ήδη ένα ποσοστό συναίνεσης και σύγκλισης και κυρίως εγώ θεωρώ ότι υπάρχει ωρίμαση των θεμάτων στην κοινωνία και πίεση.

Θέλω κυρία Υπουργέ να σας ευχαριστήσω. Να σας ευχαριστήσω, γιατί μόλις αναλάβατε δώσατε συνέχεια και το έχω πει πολλές φορές στο Συμβούλιο αυτό πόσο βοηθήσατε και ως μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου, λέγοντας θαρραλέα απόψεις και θέσεις και όχι απλώς ενημερωνόμενη για θέματα. Είχατε θέσεις, είχατε απόψεις και κάποιες απ' αυτές μεταφέρθηκαν εδώ και τις λάβαμε υπόψη. Και ως μέλος του Πολιτικού Συμβουλίου και κυρίως με την ιδιότητα που έχετε τώρα, έχετε πάρει στα χέρια σας ένα πολύ μεγάλο θέμα και εμείς και σας ευχαριστούμε και θέλουμε να σας ευχηθούμε να υπάρξει επιτυχία στο έργο σας, γιατί μας αφορά όλους.

Θα ήταν παράλειψη , εάν στις ευχαριστίες μου δεν ανέφερα τον τέως Υπουργό Παιδείας τον Άρη Σπηλιωτόπουλο, ο οποίος είχε την ιδέα να γίνει αυτός ο εθνικός διάλογος και να υπάρξει και το Πολιτικό Συμβούλιο στο οποίο συνεργαστήκατε και εσείς και ο κ. Γεωργιάδης από το ΛΑΟΣ. Και να υπάρξει αυτό το Συμβούλιο, να λειτουργήσει στον εθνικό διάλογο. Νομίζω ότι πραγματικά αξίζουν ευχαριστίες στον Άρη Σπηλιωτόπουλο που προχώρησε σε αυτή την απόφαση.

Και θα ήθελα να ευχαριστήσω και το συνάδελφό μας και νυν Υφυπουργό σας και συνεργάτη σας τον κ. Πανάρετο, ο οποίος με την παρουσία του εδώ πρέπει να πω ότι δε μετέφερε απλώς τις απόψεις του χώρου σας, αλλά βοήθησε σημαντικά σε θέματα τα οποία συζητήσαμε εδώ. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο του ΕΣΥΠ τον κ. Βερέμη, για τη γενικότερη κατανόηση που έδειξε στη δουλειά μας. Και να ευχαριστήσω κυρία Υπουργέ, επιτρέψτε μου το, τους εκπροσώπους των φορέων. Λέγαμε και πριν πόσο σημαντικό ήταν που ήταν εδώ η ΔΟΕ, η ΟΙΕΛΕ, η ΓΣΕΕ, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, για να αναφερθώ μόνο σε μερικούς ανθρώπους. Μας βοήθησαν ουσιαστικά όχι απλώς λέγοντας κάποια πράγματα, αλλά γνωρίζοντας πράγματα και έχοντας θέσεις τις

οποίες εξέθεσαν εδώ και είχαμε μία στήριξη. Και βεβαίως μας βοήθησε ιδιαίτερα , και θέλω να το εκτιμήσετε αυτό, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στη δουλειά μας εδώ έπαιξε έναν κεντρικό ρόλο που θεσμικά τον έχει . Ιδιαίτερα ο κ. Γκλαβάς, ο νυν Πρόεδρος, ερχόταν πάντοτε με εισηγήσεις και με γνώση και κατανόηση των θεμάτων και χωρίς αμετακίνητες θέσεις. Αυτό αναγνωρίστηκε απ' όλα τα μέλη εδώ του Συμβουλίου.

Είπα προηγουμένως τη συμβολή των ΤΕΙ, των Πανεπιστημίων, της ΠΟΣΔΕΠ, που μας βοήθησαν ουσιαστικά όχι μόνο στα θέματα της τριτοβάθμιας, γιατί εμείς δεν ασχολούμεθα με την τριτοβάθμια, αλλά με τα θέματα που έχουν σχέση και με την τριτοβάθμια και με τη γενική εκπαίδευση. Μας βοήθησαν πάρα πολύ και το λέμε αυτό. Και τέλος, όλοι εδώ οι συνάδελφοί μας από τη μαχόμενη εκπαίδευση, Διευθυντές, σύμβουλοι, οι πάντες, είναι όλοι οι άνθρωποι που κάθονται εδώ και ο εκπρόσωπός σας απ' το Υπουργείο Παιδείας, μας βοήθησαν μεταφέροντας την πράξη την εκπαιδευτική. Αυτή η σύνθεση ήταν που μας έφερε σε ένα αποτέλεσμα το οποίο θεωρώ πολύ θετικό.

Να πω κάτι που ίσως ακούγεται βαρύ. Από την περίοδο του 1932 οπότε είχε γίνει μια μεγάλη δουλειά τότε με την εκπαίδευση, φτάσαμε σήμερα, για να έχουμε ένα τέτοιο πακέτο προτάσεων. Όχι ότι ενδιάμεσα δεν υπήρξαν αποφάσεις και δεν υπήρξαν άνθρωποι που δούλεψαν, αλλά συλλογική δουλειά σε αυτό το επίπεδο, με τέτοια σύνθεση, με τέτοια διαλεκτική, με τέτοια ποικιλία προτάσεων και μέσα στην ουσία και με στρατηγικό σχεδιασμό και συστημικό χαρακτήρα, δεν είχαμε. Επομένως, απ' αυτή την άποψη θα έχετε το πλεονέκτημα ότι θα έχετε στα χέρια σας μια πρόταση έτσι επεξεργασμένη και αξιοποιήσιμη. Και θα ήθελα τώρα να σας παραδώσω κυρία Υπουργέ εδώ το φάκελο που περιέχει τις προτάσεις μας. (Οι προτάσεις του ΣΠΔΕ προς την Υπουργό επισυνάπτονται ως Παράρτημα Ι). Να σας ευχαριστήσω για όλη την στήριξη και να σας ευχηθούμε να μπορέσετε να προχωρήσετε και να αξιοποιήσετε τη δουλειά που έχει γίνει. Σας ευχαριστούμε πολύ που είστε εδώ.

A. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, να σας ευχαριστήσω και να σας συγχαρώ για όλη τη συμμετοχή, την προσπάθεια, τη δουλειά και το αποτέλεσμα. Από τη στιγμή που ανέλαβα Υπουργός Παιδείας, έκανα κάποιες αναδρομές, γιατί ο χώρος της παιδείας απ' την απελευθέρωση του ελληνικού κράτους μέχρι σήμερα αποτελεί συνεχώς μία προτεραιότητα, αποτελεί συνεχώς το μεγάλο στοίχημα και πρέπει όλοι να ομολογήσουμε ότι δε διανύσαμε το δρόμο που έπρεπε και ότι έχουμε πραγματικά πολύ μεγάλες προκλήσεις μπροστά μας. Διάβασα μεταξύ των άλλων δύο ενδιαφέροντα βιβλία. Το ένα το έχει βγάλει το Ίδρυμα Βενιζέλου και είναι «Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του Βενιζέλου» και ένα δεύτερο, λέω ανάμεσα σε αυτά γιατί θα κάνω κάποιες αναφορές, είναι ένα βιβλίο που έχει βγει από το Ίδρυμα Τρίτη για την προσπάθεια που έκανε ο Τρίτης εκείνη την περίοδο.

Είναι εντυπωσιακό αν δει κανείς την ομοιότητα των τοποθετήσεων και τη διαχρονική υπογράμμιση από φωτισμένους ανθρώπους, των ίδιων διακυβευμάτων, ή διακυβεύσεων, πώς είναι η σωστή λέξη κ. Μπαμπινιώτη; Και τα δύο. Γιατί μου κάνανε κριτική προχθές και θέλω να ξέρω αν είναι διακύβευμα σωστό. Έχουμε το λεξικό μαζί μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το ένα είναι ενέργεια, το άλλο είναι αποτέλεσμα.

Α. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ: Τι είναι το πολύ ενδιαφέρον. Ότι και στις δύο περιπτώσεις μπαίνουν δύο ζητήματα ως προτεραιότητα. Το ένα είναι η ποιότητα στην εκπαίδευση από την εποχή του Βενιζέλου και το δεύτερο είναι η συναίνεση. Ίσως είναι νομοτέλεια ότι απαιτείται να περάσουν πολλά χρόνια, να ωριμάσουν οι θεσμοί σε μία κοινωνία, ώστε η συναίνεση να έρθει ως ένα φυσικό αποτέλεσμα λειτουργίας και αποτελέσματος. Και η δική μας πολυτάραχη πολιτική και κοινωνική ιστορία δεν επέτρεψε τις συναιέσεις σε εποχές που στην Ευρώπη, δηλαδή μια 30ετία πριν, οι συναιέσεις ήταν η βάση πάνω στην οποία στήνονταν οι μεγάλες μεταρρυθμίσεις.

Θεωρώ πως το ότι μπορούμε σήμερα να μιλούμε και να υλοποιούμε τις συναιέσεις αυτές, δείχνουν την ωριμότητα και των κομμάτων και των πολιτικών και βεβαίως των κοινωνικών, επαγγελματικών και συνδικαλιστικών φορέων. Γιατί έρχεται η στιγμή και στο χώρο της παιδείας είναι το πεδίο στο οποίο όλα αυτά συναντώνται κυρίαρχα, έρχεται η στιγμή που ωριμάζουν τα πράγματα και υπάρχει η δυνατότητα να περάσουμε από τη διαπίστωση και τη διαμαρτυρία, στην πρόταση και στην τόλμη, γιατί αυτά πάνε μαζί: η πρόταση και η τόλμη.

Την εισαγωγή την κάνω γιατί οι απόπειρες για τη λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου στη χώρα μας είναι πολλές. Και ξεκίνησαν από ανθρώπους με βαθιά πίστη στη συναίνεση και φωτισμένες πολιτικές προσωπικότητες. Η πρώτη προσπάθεια και αναφορά γίνεται από τον Τρίση. Η πρώτη θεσμική προσπάθεια οργανωμένα, που μπαίνει πια το θέμα ως κυρίαρχο στοιχείο της πολιτικής για την παιδεία, γίνεται από τον Γιώργο Παπανδρέου, όπου και στις δύο θητείες του βάζει ως προτεραιότητα την ανάγκη της λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου.

Γίνεται τρίτη προσπάθεια από την κ. Γιαννάκου, ανακοινώνεται από τον κ. Στυλιανίδη, γίνεται από τον κ. Σπηλιωτόπουλο η τελευταία φάση και θεωρώ ότι η συμμετοχή κομμάτων και όλων των φορέων, δείχνει πια ότι είμαστε έτοιμοι για μεγάλα και σημαντικά βήματα.

Επειδή έχω και εγώ κύριε Καθηγητά το σύνδρομο της καλής μαθήτριας σε ένα βαθμό, μελέτησα αναλυτικά το κείμενο. Το ζήτησα από τον κ. Μπαμπινιώτη, το προσχέδιο βεβαίως μέχρι να τελειώσετε, γιατί φαντάζομαι ότι θα υπάρξουν αλλαγές και έχω κάνει πάρα πολλές σημειώσεις. Θεωρώ ότι πραγματικά ανοίξανε πολλά ζητήματα, είναι πολύ ενδιαφέροντα. Θα κάνω μια αναφορά στο θέμα των αποτελεσμάτων.

Θεωρώ ότι αυτή η κατάθεση προτάσεων είναι και η βασική και κυρίαρχη πολιτική διαφορά που δίνει τον τόνο αυτής της νέας εποχής. Το ότι έχουμε συνέδριο από την ΠΟΣΔΕΠ και κατάθεση πρότασης για το θέμα του εξεταστικού, το ότι έχουμε από την ΟΙΕΛΕ ή τη ΓΣΕΕ ολοκληρωμένες προτάσεις, το ότι η ΔΟΕ φτάνει με συγκεκριμένες προτάσεις και επεξεργασίες για την αλλαγή πραγμάτων, θεωρώ ότι είναι για την ελληνική πραγματικότητα άλματα.

Όπως είπα πριν, περνάμε από τη φάση της διαπίστωσης του τι δεν πάει καλά και της διαμαρτυρίας, διαμαρτυρόμαστε γιατί δεν πάει καλά, στο τι πρέπει να γίνει. Το επόμενο βήμα είναι αυτό να συμφωνηθεί στις λεπτομέρειές του και να μπουν χρονοδιαγράμματα, κόστη και να υπάρξει η συναίνεση στην υλοποίηση, που είναι το επόμενο βήμα.

Εμείς ως κόμμα προσήλθαμε στο διάλογο με μεγάλη αποφασιστικότητα. Και λέω μεγάλη αποφασιστικότητα γιατί ο διάλογος ξεκίνησε σε μία πάρα πολύ δύσκολη και πολωμένη πολιτικά περίοδο. Συμμετέχοντας ως εκπρόσωπος τότε του κόμματος, δήλωσα σε κάθε τόνο ότι είμαι αποφασισμένη να βγάλουμε αποτέλεσμα. Δεν είναι το ζητούμενο το αποτέλεσμα εάν θα βγει στη μία ή στην άλλη κυβέρνηση.

Είναι πολύ μεγάλη η σημασία του να κατανοήσει κανείς τον εθνικό στόχο της παιδείας και να προσφέρει με όλες του τις δυνάμεις. Αυτό δε γίνεται χωρίς πολιτικό κόστος και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Η πιο εύκολη και ανώδυνη υπόθεση στο δημόσιο διάλογο, είναι να εξηγήεις γιατί δεν κάνεις κάτι.

Βεβαίως πρέπει να πω ότι απ' την αρχή είχαμε διατυπώσει θεμελιώδεις διαφωνίες και θεωρώ πολύ σημαντικό ότι έγιναν αποδεκτές. Δηλαδή απ' την αρχή κάναμε σαφές ότι δε συμφωνούμε να γίνει εθνικός διάλογος για την παιδεία για να συζητήσουμε το εξεταστικό σύστημα. Το εξεταστικό σύστημα είναι κατά κανόνα ένα παιχνιδάκι στα χέρια του κάθε Υπουργού, μετράει πάρα πολύ στην κοινή γνώμη, όλοι θέλουν να το αλλάξουν, πάμε από αλλαγή σε αλλαγή ή από ιδέα σε ιδέα. Είναι το θέμα που έχει δώσει τα περισσότερα πρωτοσέλιδα απ' όλα τα άλλα θέματα, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Εσείς που είστε σε αυτό το τραπέζι ξέρετε πολύ καλύτερα από εμένα γιατί έχετε μακρά πορεία, ότι σε μια αλυσίδα όπως είναι το εκπαιδευτικό σύστημα, το να πάρεις έναν κρίκο και να τον αλλάξεις, δεν μπορεί να έχει αποτέλεσμα.

Επομένως θεωρώ ότι ήταν πολύ θετικό και θεωρώ σημαντική την παρέμβασή μας σε αυτό, ότι η ατζέντα έγινε συνολική. Απ' την ανακοίνωση, γιατί αυτό αναφέρεται μέσα στην πρώτη απόφαση του Υπουργού ότι συζητάμε για το εξεταστικό, το Συμβούλιο διαμόρφωσε την ατζέντα, την έβαλε στην πραγματική βάση, ότι δεν μπορεί όπως πολύ σωστά είπε και ο κ. Μπαμπινιώτης να συζητάμε για την τριτοβάθμια, να συζητάμε για το εξεταστικό και να αφήνουμε τους πιο σημαντικούς χώρους για να ξεκινήσεις κάτι, που είναι το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό. Και σε αυτό το τραπέζι που είστε όλοι άνθρωποι με βαθιά γνώση του χώρου της παιδείας, ξέρετε οι περισσότεροι ότι σε όλη την Ευρώπη αυτή τη στιγμή, σε ευρωπαϊκές χώρες που εξελίσσονται παντού συζητήσεις για την αλλαγή στην παιδεία, θεωρείται η προσχολική ηλικία, το νηπιαγωγείο και κατόπιν το δημοτικό, ως ο χώρος που πρέπει να γίνουν οι μεγάλες αλλαγές και θα δοθεί κυρίαρχα η σημασία, γιατί οι ανισότητες δημιουργούνται και αναπαράγονται από την ηλικία των 3 μέχρι τα 7, 8 χρόνια. Άρα, η προτεραιότητά μας στο Δημοτικό σχολείο, η προτεραιότητά μας στο Νηπιαγωγείο, είναι εκ των ων ουκ άνευ και χαίρομαι που υπάρχει και εδώ που είναι και ένα απ' τα σημεία που και εσείς έχετε συμφωνήσει. Επομένως, επειδή και απ' την ώρα που ανέλαβα είδα πάρα πολλά πρωτοσέλιδα για το θέμα των εισαγωγικών, χαίρομαι που όλοι και εσείς με το κείμενό σας, βάζουμε τα πράγματα στη σωστή τους διάσταση.

Το δεύτερο σημαντικό που είναι και στη διατύπωση της εισαγωγής και που θεωρώ ότι είναι μία απλή λέξη, αλλά αλλάζει τις προτεραιότητες, είναι ότι στο κέντρο των επιλογών για την παιδεία είναι ο μαθητής. Δεν είναι καθόλου αυτονόητο μέχρι σήμερα. Και ο μαθητής κάθε βαθμίδας, γιατί όπως ξέρετε το Υπουργείο πια έχει μία πολύ ευρεία, έχει ένα πολύ ευρύ φάσμα και ξεκινάει ο μαθητής που πάει στο νηπιαγωγείο και φτάνουμε στο

μαθητή στη δια βίου εκπαίδευση. Όταν οι προτεραιότητες έχουν σα στόχο την ποιότητα και το μαθητή και η όποια επιλογή μας έχει πάντοτε ένα – ως το πω, θα μου επιτρέψετε την έκφραση – impact assessment, δηλαδή κάνουμε αυτή την πράξη, τι αποτέλεσμα έχει στο σχολείο; Γιατί πολλές φορές μπορεί να εξυπηρετούνται, να έχουν οφέλη και να εξυπηρετούνται προσδοκίες άλλων παραγόντων ή συνιστωσών της εκπαίδευσης, αλλά όχι ο μαθητής και το σχολείο, όχι ο φοιτητής και το Πανεπιστήμιο, όχι ο εργαζόμενος και το κέντρο που του δίνει την εκπαίδευση. Συμφωνούμε ως προς το στρατηγικό σχεδιασμό με αυτές τις δύο αρχές. Θεωρώ ότι από εκεί και πέρα είναι πολύ σημαντικό, πολύ πιο εύκολο στη συνεργασία να προχωρήσουμε στα επόμενα.

Υπάρχουν επτά ενότητες, είναι ο στρατηγικός σχεδιασμός, η δομή της εκπαίδευσης, η ποιότητα της εκπαίδευσης, αναλυτικά προγράμματα και βιβλία, η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, η ποιότητα, τη διασφάλιση ποιότητας, η αξιολόγηση, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η πρόσβαση στα ΑΕΙ. Οι επτά αυτές ενότητες και οι επεξεργασίες που έχετε κάνει, θεωρώ ότι είναι εξαιρετικά σημαντικές. Προφανώς και θα ληφθούν υπόψη και σε μεγάλη βαθμό υπάρχει ταυτότητα, έχω κάνει αρκετές σημειώσεις που θα ήταν γόνιμη η συζήτηση, αλλά επαναλαμβάνω ότι είναι πολύ σημαντικά στοιχεία τα οποία και θα ληφθούν υπόψη σε όλα τα επόμενα βήματα και βεβαίως θα υπάρξουν και επεξεργασίες και συνέχεια.

Έρχομαι στον επίλογο λέγοντας ότι ολοκληρώθηκε η φάση αυτή της λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου όσον αφορά τη συγκεκριμένη ατζέντα. Η βαθιά μου πίστη ήταν ότι δεν έπρεπε επ' ουδενί οι εκλογές να αποτελέσουν ένα σημείο όπου θα διακοπεί αυτή η συζήτηση, γι' αυτό και ζητήσαμε να υπάρξει διακοπή την περίοδο των εκλογών, αλλά το υπόλοιπο πρόγραμμα υλοποιήθηκε σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Και μάλιστα θέλω να πω ότι και η συνεργασία μου με τους εκπροσώπους του Υπουργείου ήταν πολύ καλή, ήταν οι άνθρωποι που είχαν επιλεγεί από την προηγούμενη ηγεσία, εξαιρετική συνεργασία, εξαιρετική η πορεία. Θεωρώ ότι έχουμε πια όλοι την ωριμότητα να κατανοούμε ότι η αλλαγή κυβέρνησης δε σημαίνει για μια χώρα το ξεχαρβάλωμα όλων όσων θετικών έχουν χτιστεί.

Τώρα όμως φτάσαμε στη φάση αυτή, ολοκληρώθηκε η ατζέντα, ολοκληρώθηκε αυτός ο διάλογος. Πρέπει να πάμε, όπως έχουμε δεσμευτεί και στο προεκλογικό μας πρόγραμμα, στη νέα φάση. Θέλω να ευχαριστήσω και τον κ. Βερέμη και τον κ. Μπαμπινιώτη και τον κ. Μασσαλά και τον κ. Καλκάνη που ήταν η βασική ηγεσία του Εθνικού Συμβουλίου. Η φάση αυτή ολοκληρώθηκε και θα προχωρήσουμε σε διαβούλευση για το νέο νόμο του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας και είναι πολύ σημαντική η συμμετοχή όλων όσων συμμετείχαν μέχρι τώρα. Και τόσο το περιεχόμενο της νέας πρότασης όσο και τα πρόσωπα που θα τα στελεχώσουν, θα αποτελέσουν αντικείμενο της ανοιχτής διακυβέρνησης. Δηλαδή θα υπάρξει εκδήλωση ενδιαφέροντος. Θέλουμε να συμμετέχουν άνθρωποι με εμπειρία, άνθρωποι που έχουν ήδη συμμετάσχει, άνθρωποι στην πορεία όλης αυτής της διαδρομής, αλλά και άνθρωποι Έλληνες του εξωτερικού, Έλληνες που έχουν δώσει δείγματα μάχιμης παρουσίας στην εκπαίδευση, ώστε να μπορέσουμε να προχωρήσουμε στην επόμενη φάση.

Θέλω να σας ευχαριστήσω όλους για τη συμμετοχή σας εδώ. Να ευχαριστήσω τον κ. Μπαμπινιώτη που σε δύσκολη περίοδο και με μεγάλη

πόλωση συνέχισε αυτή την ιστορία και να πω πράγματι ότι αυτό το πρώτο κείμενο που έχει παραδοθεί, θα είναι μια πολύ σοβαρή βάση και βοήθεια για πολλές απ' τις αλλαγές που έρχονται. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Η συνεδρίαση λήγει στη 1.00 το μεσημέρι της Παρασκευής 20 Νοεμβρίου 2009.

Η αρμόδια
υπάλληλος του ΕΣΥΠ

Ο Πρόεδρος του ΣΠΔΕ

Αγγελική Σουφλή

Καθηγητής Γεώργιος Μπαμπινιώτης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

**Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΣ
ΤΗΝ Υ Π Ο Υ Ρ Γ Ο
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
κ. ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Το παρόν εκπονήθηκε σε δεκαέξι συνεδρίες, που πραγματοποιήθηκαν από τον Μάρτιο έως και τον Νοέμβριο του 2009, από τον Πρόεδρο και τα Μέλη (τακτικά ή/και αναπληρωματικά) του Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης :

Γεώργιος Μπαμπινιώτης: Πρόεδρος
Σωτήριος Γκλαβάς: Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Παρασκευάς Γιαλούρης: Εκπρόσωπος Υπ.Ε.Π.Θ.
Απόστολος Παπακωνσταντίνου: Αναπλ. εκπρόσωπος Υπ.Ε.Π.Θ.
Μιχαήλ Δερμιτζάκης: Πρόεδρος Κέντρου Επιστημονικής Έρευνας
Χρυσούλα Σοφianoπούλου: Αναπλ. εκπρόσωπος Κέντρου Επιστημονικής Έρευνας
Κων/νος Σούτσας / Κων/νος Τίγκας: Πρόεδρος Οργανισμού Επιμόρφωσης Εκπ/κων
Θεόδωρος Καρλαύτης/Ευθύμιος Αλεξανδρής: Πρόεδρος Οργανισμού Σχολ. Κτηρίων
Χάρης Χελιώτη- Σχολινάκη: Σχολική Σύμβουλος Β΄θμιας Εκπ/σης
Προκόπιος Μανωλάκος: Σχολικός Σύμβουλος Α΄θμιας Εκπ/σης
Γεώργιος Τζίμας: Σχολικός Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής
Γενέθλιος Μαυρίκιος: Δ/ντης Δ/σης Β΄θμιας Εκπ/σης
Δήμητρα Χατζημανώλη: Δ/ντρια Δ/σης Α΄θμιας Εκπ/σης
Κων/νος Δαρσινός: Αναπλ. εκπρόσωπος Δ/σης Α΄θμιας Εκπ/σης
Πολυξένη Μπίστα: Δ/ντρια Σχολικής Μονάδας Β΄θμιας Εκπ/σης
Δημήτριος Καραμήτος: Δ/ντης Σχολικής Μονάδας Α΄θμιας Εκπ/σης
Ευαγγελία Σταύρου: Αναπλ. εκπρ/πος Δ/ντου Σχολικής Μονάδας Α΄θμιας Εκπ/σης
Βασίλειος Άνθιμος: Εκπρόσωπος Υπ. Οικ/μιας και Οικ/κων
Ευαγγελία Σχοιναράκη: Εκπρ/πος Ένωσης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ελλάδας
Ιωάννης Πανάρετος / Βασίλης Κουλαϊδής: Εκπρόσωπος Πα.ΣΟ.Κ.
Μιχάλης Χαλκίδης / Αθανάσιος Μπαλέρμπας: Εκπρόσωπος Ν.Δ.
Αδαμαντία Σπαθάου: Εκπρόσωπος ΛΑ.Ο.Σ.
Δημήτρης Μπράτης: Πρόεδρος της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας
Αικατερίνη Ρηνάκη: Εκπρόσωπος Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας
Νίκος Παϊζης: Εκπρόσωπος Ο.Ι.Ε.Λ.Ε.
Κων/νος Παπαντωνόπουλος: Εκπρόσωπος Ο.Ι.Ε.Λ.Ε
Μιχάλης Κουρουτός: Εκπρόσωπος Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας
Άννα Βάσιλα: Αναπλ. εκπρόσωπος Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων
Φώτης Σκουλαρίκης: Αναπλ. εκπρόσωπος ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.

Τις εργασίες του Συμβουλίου παρακολούθησαν και συνέβαλαν στη σύνταξη του παρόντος και οι:

Γεώργιος Ζήσιμος: Εκπρόσωπος Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου

Χρήστος Τρικαλινός: Εκπρόσωπος της Π.Ο.Σ.Δ.Ε.Π.

Δημήτριος Τσουγκαράκης: εκπρόσωπος της Συνόδου Πρυτάνεων

Χρυσή Βιτσιλάκη: Αναπλ. εκπρόσωπος της Συνόδου Πρυτάνεων

Σωκράτης Καπλάνης: Εκπρόσωπος Συνόδου Προέδρων Α.Τ.Ε.Ι.

Δημήτριος Πουλής: Αναπλ. εκπρόσωπος Ο.Σ.Ε.Π.-Τ.Ε.Ι.

Πολύκαρπος Μαλαγάρης: Εκπρόσωπος Ο.Λ.Τ.Ε.Ε.

Χρήστος Νάστας: Εκπρόσωπος Ε.Σ.Α.με Α.

Επίσης στη Γραμματειακή υποστήριξη συμμετείχαν οι:

Άντζελα Σουφλή, Γραμματέας ΕΣΥΠ.

Άννα Κυπριάδου, Ειδική Γραμματέας.

Μαρία Κωνσταντάκη, Γραμματέας ΕΣΥΠ.

Άντα Σκουλά, Εκπαιδευτικός - Ειδική Γραμματέας.

Πέτρος Δημητρακόπουλος, φιλόλογος.

Κωνσταντίνος Ναστούλης, φιλόλογος στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ιωάννα Συρίου, εκπαιδευτικός στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Στρατηγικός σχεδιασμός του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η παιδεία και η εκπαίδευση αποτελούν βασικό στοιχείο της **ποιότητας** κάθε κοινωνίας. Συνδέονται άμεσα με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και της παρέμβασης υπέρ του πολίτη. Γι αυτό και είναι κεφαλαιώδους σημασίας ο καθορισμός και η αναγνώριση **κριτηρίων ποιότητας** για τα προγράμματα σπουδών, την έρευνα, την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, την επιστημονική υποστήριξη του εκπαιδευτικού έργου, τη διδακτική προσέγγιση και ιδίως τη βασική εκπαίδευση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού της εκπαίδευσης. Κυρίως όμως απαιτείται **συνεχής αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος** με στόχο την καταγραφή των προβλημάτων και τη διατύπωση προτάσεων, ώστε να επιτευχθεί η απαραίτητη βελτίωση της ποιότητας στην εκπαίδευση.

Η προσέγγιση αυτή αναγνωρίζει εξ αρχής **τον συστημικό χαρακτήρα** της εκπαίδευσης, τη συνέχεια και την αλληλεξάρτηση που διέπουν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, από το νηπιαγωγείο μέχρι και το λύκειο, καθώς και τη συνοχή των γνωστικών αντικειμένων σε οριζόντιο επίπεδο.

Γι' αυτό και απαιτείται **στρατηγικός σχεδιασμός** με ενιαία μεθοδολογία και στόχευση των δράσεων που διαπερνούν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, προκειμένου να διασφαλίζεται η **ποιότητα, η συνέχεια και η συνοχή**.

Παράλληλα, για τη συστηματική εφαρμογή των αναγκαίων δράσεων, επιβάλλεται η ύπαρξη και η λειτουργία ενός αξιόπιστου συμβουλευτικού κέντρου, όπως το **Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης**, με οποιαδήποτε νομική μορφή, το οποίο θα παρακολουθεί την εφαρμογή των θεσπισμένων παρεμβάσεων, ώστε να μην αποδυναμώνεται το έργο αυτό από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Από όλα τα μέλη του Συμβουλίου τονίστηκε ότι, για να επιτευχθούν οι στόχοι που προτείνονται, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σταδιακή αύξηση της **χρηματοδότησης** για την παιδεία στα επίπεδα της Ευρωζώνης και η ορθολογική αξιοποίηση των δαπανών.

Τονίστηκε επίσης ότι οι προτεινόμενες αλλαγές **έχουν ως επίκεντρο τον μαθητή αλλά και τον εκπαιδευτικό** του οποίου ο ρόλος πρέπει να αποτελέσει συνειδητό στόχο κοινωνικής και μισθολογικής αναβάθμισης.

Τέλος, κρίθηκε απαραίτητο αυτή τη φορά να αποφευχθούν τυχόν βεβιασμένες και αποσπασματικές παρεμβάσεις και τονίστηκε ότι οποιεσδήποτε ουσιώδεις αλλαγές θα πρέπει πρώτα **να δοκιμαστούν πειραματικά** σε περιορισμένο αριθμό σχολείων.

Γενικές Παρατηρήσεις

Τα Μέλη του Συμβουλίου συμφώνησαν ομοφώνως να γίνουν οι εξής επιστημάνσεις :

1. Κεντρικός πυρήνας του εκπαιδευτικού συστήματος και σταθερό σημείο αναφοράς για ό,τι επιτελείται στην Εκπαίδευση είναι εξ ορισμού **ο μαθητής**. Το συμφέρον του μαθητή πρέπει να αποτελεί κριτήριο όλων των αποφάσεων που λαμβάνονται για την Εκπαίδευση.
2. Βασικό μέλημα της εκπαιδευτικής πολιτικής με συγκεκριμένα μέτρα επιβάλλεται να είναι **η άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων** των μαθητών. Το Συμβούλιο φρονεί ότι πρέπει να οργανωθούν συγκεκριμένες δράσεις προς αντιμετώπιση αυτού του μεγάλου κοινωνικού και εκπαιδευτικού προβλήματος.
3. Γενικότερα η Πολιτεία οφείλει να συμπεριλάβει σε ξεχωριστό κεφάλαιο **τα θέματα των ΑμεΑ**, καταθέτοντας συγκεκριμένες προτάσεις ως προϊόν ευρείας διαβούλευσης όλων των συναφών Υπουργείων: Παιδείας, Υγείας, Μεταφορών, Εργασίας κ.α. Κάθε σχεδιασμός για την ποιοτική αναβάθμιση της υποχρεωτικής και λυκειακής εκπαίδευσης οφείλει να περιλαμβάνει έγκυρες και σύγχρονες επιστημονικά προβλέψεις για τα ΑμεΑ, ώστε να επιτυγχάνεται η ομαλή ενσωμάτωσή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα και την κοινωνία.
4. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην **ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού** της Εκπαίδευσης.

Πρέπει να εμπιστευθούμε και να ευαισθητοποιήσουμε τον εκπαιδευτικό, εξασφαλίζοντας βαθμούς ελευθερίας που θα ενδυναμώσει την ανάπτυξη πρωτοβουλιών στην άσκηση τού έργου του.

5. Ιδιαίτερα πρέπει να απασχολήσει τον σχεδιασμό της Εκπαίδευσης η **προετοιμασία των εκπαιδευτικών** για το έργο που καλούνται να επιτελέσουν. Η μόρφωση των εκπαιδευτικών στα ΑΕΙ (κατάρτιση) πρέπει να γίνει αντικείμενο συζητήσεων με τα ΑΕΙ καθώς και η εισαγωγική επιμόρφωση προτού μπει στην τάξη.

6. Οι προτεινόμενες αλλαγές για τη διασφάλιση της ποιότητας στο εκπαιδευτικό μας σύστημα εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την **εκπόνηση των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών** στη βάση που περιγράφεται στο οικείο κεφάλαιο. Αν δεν σχεδιαστεί άμεση έναρξη σύνταξης των νέων Α.Π.Σ. στο πλαίσιο των προτάσεων που ακολουθούν, με εντατικούς ρυθμούς και με σαφές χρονοδιάγραμμα, ουδεμία ουσιώδης αναβάθμιση τής ποιότητας τής Εκπαίδευσης είναι δυνατή.

7. Σε σχέση με την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση προτείνεται να ληφθούν μέτρα που θα επιτρέψουν **την παραμονή των μαθητών στο σχολείο** και τον περιορισμό της παρατηρούμενης διαρροής. Προτείνεται επίσης **να αξιολογηθεί** ο τύπος Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης που λειτουργεί ήδη, προτού ληφθούν οριστικές αποφάσεις για αλλαγές.

8. Το Συμβούλιο θεωρεί πολύ χρήσιμη τη λειτουργία **Λυκείων β´ ευκαιρίας** για τους εργαζόμενους που θα επιθυμούσαν να διευρύνουν τα ακαδημαϊκά τους προσόντα, κατά το πρότυπο των Γυμνασίων β´ ευκαιρίας, τα οποία έχουν αποδώσει καρπούς.

9. Παρατηρείται ουσιώδης **επικάλυψη αρμοδιοτήτων ποικίλων διαφορετικών φορέων**, που καταλήγει σε σπατάλη πόρων και ανθρώπινου δυναμικού χωρίς να επιτυγχάνεται το αναμενόμενο έργο. Είναι άμεση ανάγκη να προσδιοριστούν οι διακριτοί ρόλοι και τα καθήκοντα κάθε φορέα, ώστε να ελέγχεται και η απόδοσή του.

10. Η καθημερινή σχολική πράξη και ο τρόπος λειτουργίας του σχολείου έχει δείξει ότι πρέπει να επανεξετασθεί το νομικό καθεστώς της επιλογής των **Διοικητικών στελεχών της Εκπαίδευσης**. Απαιτείται η εξασφάλιση ενός σταθερού, πραγματικά αξιοκρατικού συστήματος επιλογής που θα κρατήσει την επιλογή των στελεχών έξω και μακριά από οποιεσδήποτε παρεμβάσεις. Η λειτουργία ενός αξιόπιστου συστήματος αξιολόγησης θα βοηθήσει και σε μια πιο δίκαιη και αντικειμενική επιλογή των διοικητικών στελεχών της Εκπαίδευσης.

Επίσης πρέπει να εκσυγχρονιστεί το νομικό καθεστώς που διέπει την Π/θμια και Δ/θμια Εκπαίδευση (ο Ν.1586/85 έχει ήδη ξεπεραστεί) και να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της πολυνομίας.

11. Η **Δια βίου Μάθηση** δεν αποτελεί μια ακόμη εκπαιδευτική βαθμίδα. Η ένταξή της στο εκπαιδευτικό σύστημα αποτελεί ευκαιρία για την τυπική εκπαίδευση να προβληματιστεί για τους τρόπους μάθησης, σχηματισμού εκπαιδευτικού υλικού, επιλογής διδακτικών μέσων και μεθόδων και κυρίως τρόπων προαγωγής, αξιολόγησης και πιστοποίησης δεξιοτήτων και ικανοτήτων των εκπαιδευομένων. Ταυτόχρονα αποτελεί την ευέλικτη και ουσιαστική λύση για όλες τις αδυναμίες και ανεπάρκειες του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

I. ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1) Όρια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης:

Σταδιακή επέκταση στα 11 χρόνια (9+ 2), αφού πρώτα εξασφαλιστούν οι κατάλληλες συνθήκες λειτουργίας (υποδομές, προσωπικό) στην προσχολική εκπαίδευση:

- Διετές νηπιαγωγείο
- Καθορισμός όρων σωστής λειτουργίας του 2ετούς νηπιαγωγείου (όχι απλή "φύλαξη" παιδιών !)

2) Γενικό Λύκειο: ενιαία μορφή ή επιστημονικά πεδία

1^η πρόταση:

- Απεξάρτηση λυκείου από τις εισαγωγικές εξετάσεις. Έμφαση στην παιδευτική αυτοτέλεια του λυκείου.
- Κατάργηση γνωστικών πεδίων (κύκλων σπουδών) και δεσμών με τόνωση του μορφωτικού χαρακτήρα του Λυκείου.
- Σε κάθε τάξη υποχρεωτικά μαθήματα, ο αριθμός των οποίων μειώνεται από την Α΄ προς τη Γ΄ Λυκείου.
- Μαθήματα επιλογής αυξανόμενα αριθμητικά από την Α΄ προς τη Γ΄ Λυκείου, με πολλαπλές δυνατότητες επιλογών.

2^η πρόταση (Π.Ι.):

- Αυτοτέλεια Λυκείου.
- Μαθήματα υποχρεωτικά και επιλογής.
- Α΄ τάξη: Γενική παιδεία.
- Β΄ τάξη: Αυξημένη γενική παιδεία + 2 κύκλοι σπουδών.
- Γ΄ τάξη: Γενική παιδεία + 3 κύκλοι σπουδών

Και στις δύο προτάσεις (1η και 2η):

Συνυπολογισμός για την πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση της επίδοσης (τελικών βαθμών) όλων των τάξεων του λυκείου, μετά από έγκυρη, αντικειμενική αξιολόγηση των μαθητών από τους διδάσκοντες με τρόπους που θα εξειδικευτούν από το Συμβούλιο στη δεύτερη φάση της λειτουργίας του.

- Αύξηση του αριθμού των υποστηρικτικών εκπαιδευτικών δομών, όπως είναι οι Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων (ΣΣΝ) και τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης Διάγνωσης και Υποστήριξης Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών (ΚΕΔΔΥ), και στελέχωσή τους με εξειδικευμένο προσωπικό.

Επισήμανση: Επειδή το θέμα της δομής του Λυκείου συνδέεται άρρηκτα και συζητήθηκε σε συνάρτηση με το θέμα της πρόσβασης στα ΑΕΙ, οι τελικές απόψεις παρατίθενται στο κεφ. Β΄ των προτάσεων για το σύστημα πρόσβασης στα ΑΕΙ.

3) Διεύρυνση σχολικού χρόνου

- Διεύρυνση σχολικού ωραρίου για όλους τους μαθητές από το Νηπιαγωγείο έως και το Γυμνάσιο (με σταδιακή επέκταση στο Λύκειο) μέχρι τις 4 μ. μ. για παιδευτικούς και κοινωνικούς λόγους (δραστηριότητες, πολιτιστικά, προετοιμασία, υποβοήθηση -- όχι διδασκαλία πρόσθετων μαθημάτων).

Ο εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας διασαφεί :

«Η διεύρυνση του σχολικού ωραρίου από το Νηπιαγωγείο ως το Γυμνάσιο μας βρίσκει σύμφωνους. Διαφωνούμε, όμως, για την επέκταση του μέτρου στο Λύκειο. Πιστεύουμε ότι στη μετεφηβική ηλικία οφείλουμε να δώσουμε όχι μόνο περισσότερη ουσία – πράγματα που αποδεδειγμένα θα είναι χρήσιμα στο αύριο των νέων – αλλά και περισσότερο ελεύθερο χρόνο για ενδοσκόπηση, αλλά και ανάπτυξη της κοινωνικότητας.»

Ο εκπρόσωπος των Προέδρων των ΑΤΕΙ προτείνει :

«Προτείνεται, όπως η Β/θμια Εκπαίδευση περιλαμβάνει τις 3 τάξεις του Γυμνασίου και τις 2 τάξεις (Α και Β) Λυκείου. Στόχος της, να δώσει στην κοινωνία Δημοκρατικά ευαίσθητους πολίτες με Εθνικό Απολυτήριο, το οποίο να πιστοποιεί ότι είναι λειτουργικά ικανοί να ενταχθούν στον κοινωνικό -οικονομικό ιστό, κατέχοντας την ελληνική γλώσσα, δυνατότητες επικοινωνίας, χρήση νέων τεχνολογιών, ξένη γλώσσα και την απαιτούμενη τεχνολογική γνώση για την συμμετοχή σε βασικές εργασίες.»

II. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1) Αναλυτικά προγράμματα:

• Βασικοί μορφωτικοί στόχοι

- Κύριος στόχος: η ποιότητα της προσφερόμενης σχολικής παιδείας
- Η ελευθερία του δασκάλου για την επίτευξη των στόχων.
- Σύνταξη νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων που θα στηρίζονται στο τρίπτυχο "γνώσεις - ικανότητες - δεξιότητες".

Ως άμεσο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση προτείνουμε την αντικατάσταση του σημερινού ασφυκτικού αναλυτικού προγράμματος με ένα εθνικό πλαίσιο προγράμματος. Αντί για την περιγραφή της διδακτέας ύλης θέτουμε *εθνικούς στόχους μάθησης σε κάθε βαθμίδα* και δίνουμε σε κάποιο βαθμό τη δυνατότητα προσαρμογής του προγράμματος σπουδών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ανάλογα με τις ανάγκες. Παράλληλα αναδιατάσσουμε τα γνωστικά αντικείμενα περιορίζοντας τον αριθμό των υποχρεωτικών και αυξάνοντας σταδιακά από τάξη σε τάξη τον αριθμό των επιλεγόμενων μαθημάτων.

Τελικός στόχος είναι η κατάρτιση ενός Εθνικού Μαθησιακού Χάρτη (Ε.Μ.Χ.), όπου ύστερα από διάλογο όλων των επιστημονικών φορέων που εμπλέκονται στην εκπαίδευση θα καταγράφονται οι εκπαιδευτικοί στόχοι ανά βαθμίδα και ανά τάξη.

2) Υποχρεωτικά - Επιλεγόμενα μαθήματα - Ζώνη πολιτισμού

- Ενιαίοι εκπαιδευτικοί στόχοι στο λύκειο (τόσο στη Γενική όσο και στην Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση).
- Αυξημένη ελευθερία επιλογών μαθημάτων στο λύκειο.
- Υποχρεωτικά + επιλεγόμενα μαθήματα στο λύκειο.
- Α.Π.Σ με προβλεπόμενους βαθμούς ελευθερίας για πρωτοβουλίες των εκπαιδευτικών, καθορισμός, ενοτήτων, εκπαιδευτικών στόχων και αναμενόμενων αποτελεσμάτων.
- Ζώνη πολιτισμού εντός του σχολικού προγράμματος με παράλληλη διάχυση σε όλα τα μαθήματα
- Καθιέρωση ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας παράλληλα προς τη συμβατική.

III. ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Γενικοί στόχοι:

Στο πλαίσιο της αναμόρφωσης των αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών (ΑΠΣ) επιδιώκεται μια ανθρωποκεντρική εκπαίδευση, ένα περισσότερο «ανθρώπινο σχολείο», που εξασφαλίζει –με τον αναπροσανατολισμό των ποιοτικών χαρακτηριστικών της μάθησης– ισόρροπη συναισθηματική, πνευματική και σωματική ανάπτυξη σε όλους τους μαθητές και παράλληλα διαμορφώνει τον ελεύθερο και δημοκρατικό πολίτη, τον συνειδητοποιημένο πολίτη της Ευρώπης, τον πολίτη της κοινωνίας της γνώσης, ενώ συγχρόνως διασφαλίζει τη διατήρηση της εθνικής και πολιτισμικής μας ταυτότητας με δημιουργικό και ανοικτό τρόπο (γλώσσα, ιστορία, θρησκεία κ.λπ.).

Μέσα από τα προγράμματα σπουδών επιδιώκεται η καλλιέργεια οκτώ βασικών ικανοτήτων (συνδυασμός γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων), οι οποίες θεωρούνται αναγκαίες για την προσωπική ανάπτυξη του ατόμου, την καλλιέργεια της συνείδησης του ενεργού πολίτη, την κοινωνική ένταξη και την επαγγελματική ενασχόληση. Ειδικότερα επιδιώκεται:

1. *Ικανότητα επικοινωνίας στη μητρική γλώσσα*
2. *Ικανότητα επικοινωνίας σε ξένες γλώσσες*
3. *Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία*
4. *Ψηφιακή ικανότητα*
5. *Μεταγνωστικές ικανότητες (να μάθεις πώς να μαθαίνεις)*
6. *Αξίες-αρχές και ικανότητες που αναπτύσσουν την ιδιότητα του ενεργού και υπεύθυνου πολίτη*
7. *Ανάπτυξη της ικανότητας για την ανάληψη πρωτοβουλιών και δράσεων σε όλους τους τομείς*
8. *Πολιτισμική συνείδηση και έκφραση*

Βάσει των ανωτέρω, οι κατευθύνσεις της αναδιοργάνωσης των ΑΠΣ επικεντρώνονται και στο να αναπτύξουν οι μαθητές «ικανότητες- κλειδιά» για δημιουργικότητα (βασικό στοιχείο που αξιολογείται και σε διεθνείς επιστημονικές ή εκπαιδευτικές έρευνες, όπως το πρόγραμμα PISA) καθώς και ικανότητες για ευέλικτη, ανοικτή, ομαδοσυνεργατική, καθοδηγούμενη και αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, για επαρκή και αποτελεσματική επικοινωνία αλλά και για καλλιέργεια θετικής στάσης απέναντι στη διά βίου μάθηση.

Ειδικότερα τα νέα ΑΠΣ στοχεύουν:

- στη διατήρηση της εθνικής και πολιτισμικής μας ταυτότητας αλλά και στην προετοιμασία του νέου ανθρώπου για την κοινωνία του ευρωπαϊού πολίτη.

Η εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ υποστήριξε επιπλέον :

«Εμείς προσθέτουμε και την ενίσχυση της θρησκευτικής μας ταυτότητας, επειδή η ορθή δόξα (πίστη) είναι αλληλένδετη με τη διανοήση των Ελλήνων».

- στην ανάπτυξη δεξιοτήτων εφαρμογής της γνώσης και επίλυσης προβλημάτων
- στην καλλιέργεια της ικανότητας κάθε ατόμου για κριτική προσέγγιση και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών
- στη δημιουργία συνθηκών που παρέχουν σε κάθε άτομο τη δυνατότητα της διά βίου μάθησης («μαθαίνω πώς να μαθαίνω», αυτοκατευθυνόμενη μάθηση, επίλυση προβλημάτων κ.ά.)
- στην αξιοποίηση τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών μεθόδων αξιολόγησης (π.χ. φάκελος [portfolio] μαθητή, ευρωπαϊκό portfolio γλωσσών κ.ο.κ.) που λειτουργούν ανατροφοδοτικά σε σχέση με την επίτευξη μαθησιακών διδακτικών στόχων και τη βελτίωση της εκπαιδευτικής πράξης
- στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής μέσα από την παροχή ίσων ευκαιριών και την καλλιέργεια κοινών στάσεων και αξιών.

Τα ΑΠΣ λαμβάνουν υπόψη:

α) την πολυμορφία του μαθητικού πληθυσμού ως προς τα πολιτιστικά, οικονομικά, κοινωνικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά του

β) τις ατομικές διαφορές των μαθητών, τα ενδιαφέροντά τους και το ιδιαίτερο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον τους

- Επίσης, κρίνεται απολύτως αναγκαίο:
 - ✓ να εξασφαλίζουν ομαλές μεταβάσεις από τη μια βαθμίδα στην άλλη, με βάση μια ενιαία φιλοσοφία, η οποία λαμβάνει υπόψη και τη σχέση του Λυκείου με την Τριτοβάθμια και με τη Μεταδευτεροβάθμια Εκπαίδευση,
 - ✓ να υποστηρίζουν την πολλαπλότητα των πηγών μάθησης και να προωθούν ενεργητικές, συμμετοχικές, διαλογικές,

διερευνητικές - ανακαλυπτικές και αυτοκατευθυνόμενες μορφές μάθησης (με τη μορφή project και με έμφαση στις διεπιστημονικές προσεγγίσεις), με παράλληλους θεσμοθετημένους μηχανισμούς ελέγχου και έγκρισης των πηγών

- ✓ να υποστηρίζουν την ομαλή ένταξη στα γενικά σχολεία των ΑΜΕΑ με προσαρμογή στις ανάγκες τους
- ✓ να προβλέπουν την αξιοποίηση των ποικίλων πηγών πληροφοριών (Διαδίκτυο, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, βιβλιοθήκες κ.ά.)
- ✓ να δίνουν τη δυνατότητα ώστε, ανάλογα με το αντικείμενο, να αναπτύσσονται δραστηριότητες οι οποίες θα λαμβάνουν υπόψη τα ενδιαφέροντα των μαθητών (καθιέρωση ζώνης πολιτισμού και δραστηριοτήτων σε όλο το εύρος της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και επιλεγομένων μαθημάτων στο πλαίσιο του ολοήμερου σχολείου)
- ✓ να ενισχύουν την αυτονομία του εκπαιδευτικού έργου και τον κριτικό αναστοχασμό του εκπαιδευτικού, μετατοπίζοντας το κέντρο βάρους της διδακτικής πράξης από τα αντικείμενα διδασκαλίας στα δρώντα υποκείμενα, στον εκπαιδευτικό και στον μαθητή
- ✓ να ορίζουν το ελάχιστο των γνώσεων για τους μαθητές κάθε τάξης
- ✓ να διέπονται από τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης
- ✓ να επιτρέπουν τη διάχυση των περιεχομένων της μάθησης και να προωθούν την εκπαίδευση για την ειρήνη, για την αειφόρο ανάπτυξη, για την ισότητα των φύλων, καθώς και την Τοπική Ιστορία, τον ελληνικό πολιτισμό και την ελληνική παράδοση, την περιβαλλοντική εκπαίδευση και συνείδηση, την Αγωγή Υγείας, την Αγωγή του Καταναλωτή κ.ο.κ.
- ✓ να καθορίζουν επακριβώς τα κατ' ελάχιστον επιδιωκόμενα μορφωτικά αγαθά κατά γνωστικό αντικείμενο, σχολική τάξη και βαθμίδα εκπαίδευσης, τις μεθόδους επίτευξης, τους δείκτες επιτυχίας και τους τρόπους αξιολόγησης (μέτρησης) του αποτελέσματος αλλά και εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης του μαθητή, με δεδομένο ότι έχει προηγηθεί γενικός στρατηγικός σχεδιασμός και απόλυτος προσδιορισμός των αναγκαίων «πυρηνικών» γνώσεων, ικανοτήτων - δεξιοτήτων και στάσεων του μαθητή-πολίτη
- ✓ να περιορίζουν δραστικά τον όγκο της ύλης σε ένα επαρκές σώμα γνώσεων με στόχο την ουσιαστικότερη και σε βάθος κατανόηση της ύλης με μεγαλύτερη συνάφεια της παρεχόμενης εκπαίδευσης με τις πραγματικές και

ουσιαστικές ανάγκες της καθημερινής ζωής. Προς τούτο σε κάθε γνωστικό αντικείμενο ο διατιθέμενος διδακτικός χρόνος ισοκατανέμεται ανάμεσα α) στις γνώσεις που πρέπει να κατακτήσουν οι μαθητές, β) τις ικανότητες και δεξιότητες που πρέπει να αναπτύξουν και γ) τις αξίες και στάσεις που πρέπει ως πολίτες να καλλιεργήσουν.

- ✓ να ενοποιοούν σε ομάδες τα ομοειδή γνωστικά αντικείμενα της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (π.χ. επιστήμες στο Δημοτικό, φυσική, χημεία, βιολογία στο Γυμνάσιο).
- ✓ να επιτρέπεται στον εκπαιδευτικό να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και να επιδιώκει παιδαγωγικές παρεμβάσεις με σκοπό μια ποιοτικότερη και αποτελεσματικότερη διδασκαλία.

Κατά τη σύνταξη των ΑΠΣ πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη:

- Η επίτευξη της συνοχής της ύλης μεταξύ των βαθμίδων εκπαίδευσης.
- Η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης γνώσης.
- Η εξάλειψη της μονομερούς κυριαρχίας της παραδοσιακής διδασκαλίας.
- Η βελτίωση της υποδομής, η καθιέρωση ως υποχρεωτικών, στην πράξη, των εργαστηρίων στα ανάλογα μαθήματα.
- Η γενίκευση της χρήσης εποπτικών μέσων, νέων τεχνολογιών.
- Η πρόβλεψη του χρόνου για δημιουργικές και καινοτόμες δράσεις.
- Η εξάλειψη της άτυπης διάκρισης ανάμεσα σε μαθήματα πρωτεύοντα και δευτερεύοντα.
- Η πρόβλεψη της χρήσης εναλλακτικού διδακτικού υλικού (πολλαπλό βιβλίο, φάκελος μαθήματος, αξιοποίηση ψηφιακών βιβλιοθηκών, e-book).
- Η νέα σχολική και κοινωνική πραγματικότητα (π.χ. θέματα που αφορούν ΑμεΑ, Ε.Κ.Ο.).
- Η αποφυγή της έμφασης στην απομνημόνευση γνώσεων πληροφοριακού χαρακτήρα, κατά την αξιολόγηση των μαθητών, κυρίως στο Λύκειο.

Ανάγκες και δεδομένα της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας κατά τη σύνταξη των νέων ΑΠΣ:

- Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της διαφορετικότητας και της πολιτισμικής ετερότητας στο πλαίσιο μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.
- Τα νέα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα και εξελίξεις (παγκοσμιοποίηση, πολυπολιτισμική κοινωνία, περιβαλλοντικά προβλήματα κ.τ.λ.).
- Έμφαση στα ποιοτικά στοιχεία καθώς και στη διασφάλιση της συνοχής και της αλληλεπίδρασης των παραμέτρων ποιότητας της εκπαίδευσης.
- Η συρρίκνωση του ελεύθερου χρόνου των μαθητών, σχολείο που «πνίγει» τους μαθητές.
- Προώθηση κοινών στρατηγικών στην εκπαίδευση στο πλαίσιο της Ε.Ε.
- Το γεγονός ότι η πληροφορία από μόνη της δεν αποτελεί γνώση (προϋποτίθενται γνώσεις και δεξιότητες για να καταστεί δυνατή η αναζήτηση, η επεξεργασία και η ορθή και δημιουργική αξιοποίησή της).
- Υποχρέωση παροχής πιστοποιημένων τίτλων σπουδών αντίστοιχων με αυτούς άλλων χωρών της Ε.Ε.
- Πιστοποίηση επιπέδου γλωσσομάθειας και γνώσεων Πληροφορικής σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.
- Παροχή εκπαίδευσης σε ολοένα και υψηλότερο επίπεδο, λόγω των ραγδαίων επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων.
- Προώθηση της διά βίου εκπαίδευσης για τη διαρκή αναβάθμιση της γνώσης.
- Η ανάγκη περιορισμού της σχολικής αποτυχίας και της μαθητικής διαρροής.
- Το καταναλωτικό πρότυπο ζωής και οι επιπτώσεις του στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον.
- Η αύξηση του ποσοστού των αποφοίτων του Γυμνασίου που φοιτούν στο Λύκειο και η ανομοιογένεια του μαθητικού πληθυσμού.
- Η πίεση που ασκείται στο εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς μεγάλος αριθμός αποφοίτων Λυκείου επιθυμεί να εισαχθεί στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.

Η τόνωση της σχολικής ζωής, με την ενθάρρυνση της συνεργασίας όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, τη σύνδεσή της με την κοινότητα, την ενσωμάτωση σε αυτή ζωνών

αθλητισμού και πολιτισμού, καθώς και την ελευθερία στη σχολική κοινότητα να αναλάβει δράσεις και πρωτοβουλίες που η ίδια θα κρίνει απαραίτητες θεωρείται βασική παράμετρος βελτίωσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Το στοιχείο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού που ενισχύεται στο επίπεδο της σχολικής μονάδας, τόσο με τη δυνατότητα που παρέχεται στο επίπεδο αυτό να διαμορφώνεται μέρος του προγράμματος σπουδών όσο και να οργανώνεται με όρους σχετικής αυτονομίας η καθημερινή σχολική ζωή, αλλάζουν το σημερινό τοπίο της συγκεντρωτικής ομοιομορφίας και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη μιας σχολικής πολυτυπίας στη χώρα μας. Με άλλα λόγια δημιουργούνται οι συνθήκες για να πάμε σε σχολεία με ιδιαίτερο στίγμα και ισχυρή διακριτή ταυτότητα.

Το κέλυφος για την ανασυγκρότηση των προγραμμάτων σπουδών και την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης είναι η σταδιακή επέκταση του θεσμού του ολοήμερου σχολείου. Στο νέο ολοήμερο εφαρμόζεται *ενιαίο διευρυμένο χρονικά ημερήσιο πρόγραμμα* και εφαρμόζεται το *νέο εθνικό πλαίσιο προγράμματος* (αύξηση του σχολικού χρόνου και δυνατότητα εμβάθυνσης/ουσιαστικής εμπέδωσης της σχολικής γνώσης).

IV. ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

1. Όλα τα σχολικά βιβλία διατίθενται δωρεάν στους μαθητές όλων των ελληνικών σχολείων και σε όλες τις βαθμίδες.
2. Εναλλακτικό (πολλαπλό) βιβλίο σε συνδυασμό συμβατικού (έντυπου) αλλά και ηλεκτρονικού βιβλίου (βιβλίο του μαθητή και φάκελος του μαθήματος) και υλικό για τον εκπαιδευτικό (βιβλίο εκπαιδευτικού, έντυπο και ηλεκτρονικό υποστηρικτικό υλικό κτλ.).

Η εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ διαφοροποιείται:

«Είμαστε αντίθετοι με την πρόταση περί εναλλακτικού βιβλίου, η επιλογή του οποίου μετατίθεται στον διδάσκοντα και τους μαθητές, με απροσδιόριστα και ασαφή τα κριτήρια καταλληλότητας αυτού».

3. Κατάλογος εγκεκριμένων διδακτικών πακέτων για κάθε αντικείμενο. Η τελική επιλογή από τον κατάλογο γίνεται, σε κάθε σχολική μονάδα, από τους εκπαιδευτικούς της ειδικότητας οι οποίοι εισηγούνται σχετικά στον Σύλλογο των Διδασκόντων.
4. Ύπαρξη μέσα στην σχολική τάξη, σε συγκεκριμένο χώρο αντιτύπων και των υπολοίπων εγκεκριμένων διδακτικών πακέτων, ώστε να χρησιμοποιούνται αυτά ανάλογα με τις ανάγκες διδασκαλίας των επιμέρους θεμάτων. Σε όλους τους μαθητές χορηγείται το σύνολο των διδακτικών πακέτων κατά μάθημα (με εξαίρεση το βιβλίο του εκπαιδευτικού) και σε ηλεκτρονική μορφή (DVD), ενώ τα βιβλία αναφοράς χορηγούνται μόνο ηλεκτρονικά.
5. ΑΠΣ σχεδιασμένα και για τις ανάγκες των ΑΜΕΑ και βιβλία κατάλληλα και για τα ΑΜΕΑ.
6. Συγγραφή των σχολικών βιβλίων από φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων ή εκδοτικούς οίκους, με βάση τα Α.Π.Σ, και τις ειδικές προδιαγραφές του Π.Ι. (πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος).
7. Τελική αξιολόγηση των βιβλίων από το Π.Ι. με κριτήρια γνωστά στους υποψήφιους συγγραφείς (περιεχόμενο, δομή, παρουσίαση, αισθητική ποιότητα και την εικονογράφηση κτλ.).
 - «Βιβλίο του Μαθητή»: ευσύνοπτο, ουσιαστικές και αναγκαίες γνώσεις που πρέπει να αποκτήσει ο μαθητής στη συγκεκριμένη τάξη. Δυνατότητα εκτύπωσής του και σε τεύχη, ύπαρξη ένθετων και αποσπώμενων σελίδων ασκήσεων και δραστηριοτήτων κτλ.

- Φάκελος του μαθήματος: έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό, που μπορεί να εμπλουτίζεται, να ανανεώνεται και να επικαιροποιείται (σχέδια μαθήματος, ποικίλο υποστηρικτικό υλικό/παράλληλα κείμενα, χρήση και αξιοποίηση της βιβλιοθήκης, των εργαστηρίων κ.ά.).
 - Φάκελος με υποστηρικτικό υλικό για τον εκπαιδευτικό (έντυπο και ηλεκτρονικό) που μπορεί να εμπλουτίζεται και να επικαιροποιείται.
 - Γλώσσα των σχολικών βιβλίων σωστή, λιτή, κατανοητή, ελκυστική. Επιστημονική ορολογία ακριβής.
8. Διεύρυνση του θεσμού των σχολικών βιβλιοθηκών σε όλες τις βαθμίδες και σε όλα τα σχολεία σε συνδυασμό με τη δημιουργία ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών.
9. Πιλοτική εφαρμογή του εναλλακτικού βιβλίου για όλα τα γνωστικά αντικείμενα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
10. Τα θέματα εφαρμογής στην πράξη των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών και της αξιολόγησης των σχολικών βιβλίων πρέπει να ερευνώνται και να παρακολουθούνται συστηματικά από τα αρμόδια θεσμικά όργανα.

V. ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Απαιτείται η λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την ουσιαστική αναβάθμιση της δευτεροβάθμιας Τ.Ε.Ε.
- Το Επαγγελματικό Λύκειο συνδυάζει τη γενική με την επαγγελματική μόρφωση, παραμένει διακριτή εκπαιδευτική βαθμίδα αλλά επιτρέπει την κινητικότητα με το Γενικό Λύκειο και δίνει διέξοδο προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η πρακτική άσκηση πρέπει να προσμετράται για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση.
- Το Επαγγελματικό Λύκειο δομείται ως εξής:
 - √ **Α΄ τάξη:**
Κοινή για όλους τους μαθητές του Επαγγελματικού Λυκείου, έχοντας ποσοστό κοινών μαθημάτων με το Γενικό Λύκειο τέτοιο ώστε να διασφαλίζεται η κινητικότητα στη Β΄ τάξη.
 - √ **Β΄ τάξη:** Τομείς.
 - √ **Γ΄ τάξη:** Τμήματα Ειδικοτήτων. Για τον καθορισμό τους θα λαμβάνονται υπόψη η χωροταξική κατανομή και οι τοπικές ανάγκες της αγοράς, μετά από γνώμη των κοινωνικών εταίρων.

- Το Επαγγελματικό Λύκειο παρέχει στους απόφοιτους:
 - √ Πτυχίο (Ειδικότητα- κατεύθυνση προς την αγορά εργασίας, σε επίπεδο 3) και
 - √ Απολυτήριο.
- Ειδική μέριμνα στην Τεχνική Εκπαίδευση για τα ΑΜΕΑ
- Στήριξη των μαθητών με μαθησιακές ελλείψεις-έμφαση στο ΣΕΠ.
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της Τ.Ε.Ε. και αλλαγή μεθόδων διδασκαλίας
- Έμφαση στην πιστοποίηση σε σχέση με τις επόμενες βαθμίδες.
- Προσοχή σε κεντρικό διοικητικό επίπεδο (ΥΠΕΠΘ) της Τ.Ε.Ε.
- Γενναία χρηματοδότηση της Τ.Ε.Ε.
- Οι Επαγγελματικές Σχολές καταργούνται σταδιακά.
- Δημιουργία ενιαίας μεταλυκειακής βαθμίδας που θα καλύπτει την κατάρτιση σε επίπεδο 4 και 5.
- Αναγκαία η χρηματοδότηση και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, κυρίως των νέων ειδικοτήτων.

VI. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Άξονας εκπαιδευτικής στρατηγικής η διασφάλιση ποιότητας στην Εκπαίδευση (αξιολόγηση). Πρέπει να διέπει όλο το εκπαιδευτικό σύστημα, με συνεχείς διορθωτικές παρεμβάσεις για δραστική μείωση των προβλημάτων και για την εξασφάλιση ποιότητας στην εκπαίδευση.
- Νέο νομοθετικό πλαίσιο με άλλη περιγραφή στόχων για τη διασφάλιση ποιότητας.
- Έμφαση στη διασφάλιση ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και τού εκπαιδευτικού έργου κατά σχολικές μονάδες, νομό, περιφέρεια, πανελλαδικά.
- Συνολική, σύνθετη, ενιαία εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση (όπως η πρόταση του Π.Ι.).
- Ανεξάρτητος ενιαίος φορέας διασφάλισης ποιότητας ολόκληρου του εκπαιδευτικού συστήματος, στελεχωμένος από ειδικούς επιστήμονες και έμπειρους εκπαιδευτικούς.
- Ανάγκη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών πριν από κάθε αξιολόγηση.
- Δοκιμαστική εφαρμογή συστήματος αξιολόγησης.

VII. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- Η Πολιτεία να θέσει συγκεκριμένους όρους για τη μόρφωση – επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.
- Στενή η σχέση βασικής μόρφωσης (κατάρτισης) των εκπαιδευτικών και επιμόρφωσης.
- Τα ΑΕΙ να διαμορφώσουν κατάλληλα προγράμματα για επιστήμονες που κατευθύνονται στην Εκπαίδευσή τους.
- Κύριος φορέας επιμόρφωσης ο ΟΕΠΕΚ με αρμοδιότητες τη στρατηγική, τον συντονισμό, τη διαχείριση, τη χρηματοδότηση και την αξιολόγηση. Ο ΟΕΠΕΚ να έχει επιστημονικό συμβούλιο.
- Η εφαρμογή της επιμόρφωσης να γίνεται από ειδικούς φορείς: Π.Ι., ΠΕΚ, Σχολικούς Συμβούλους, ΑΕΙ, Διδασκαλεία.
- Συγκρότηση σώματος επιμορφωτών με πιστοποίηση
- Ίδρυση ειδικού φορέα (Σχολής επιμορφωτών).
- Επίπεδα επιμόρφωσης: α) εισαγωγική (διάρκεια ενός έτους) με δημιουργία του θεσμού του μέντορα, β) περιοδική (ενδοσχολική, εντός και εκτός Ελλάδας, με χορήγηση αδειών στους εκπαιδευτικούς).
- Μορφές επιμόρφωσης: εξ αποστάσεως (σύγχρονη, ασύγχρονη), παρακολούθηση μαθημάτων, αυτομόρφωση, διά βίου.
- Παροχή κινήτρων στους εκπαιδευτικούς για να ασχοληθούν με την επιμόρφωση.
- Κίνητρα για δημιουργία επιμορφωτών ασχολουμένων με την Ειδική Αγωγή.
- Επαναπροσδιορισμός του ρόλου της μετεκπαίδευσης.
- Απαραίτητη η καταγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης στο θέμα της επιμόρφωσης.
- Αναγκαία και γενναία χρηματοδότηση της επιμόρφωσης.

Πρόσβαση στα ΑΕΙ

Εισαγωγικά

Σε αυτό το στάδιο εργασιών τού Συμβουλίου διατυπώνονται, όπως είναι φυσικό, ορισμένες **γενικές αρχές και προτάσεις** αντιμετώπισης τού θέματος της πρόσβασης στα ΑΕΙ. Εξειδικευμένες επιχειρησιακές δράσεις και τρόποι εφαρμογής θα αντιμετωπιστούν από το Συμβούλιο σε δεύτερη φάση, η οποία πρέπει να ακολουθήσει.

Γενική εκτίμηση όλων των μελών τού Συμβουλίου και των εκπροσώπων των συμμετεχόντων στον Διάλογο φορέων είναι ότι αυτό που πρέπει να δεσπόζει κατά προτεραιότητα σε κάθε αλλαγή τού εκπαιδευτικού συστήματος είναι **η αναβάθμιση τής ποιότητας σπουδών σε όλες τις βαθμίδες τής εκπαίδευσης**. Αυτό είναι το κυρίως ζητούμενο και προϋπόθεση για κάθε άλλη αλλαγή. Με το πνεύμα αυτό, σε σχέση με κάθε διαδικασία πρόσβασης στα ΑΕΙ το Συμβούλιο εισηγείται ότι πρέπει να εξευρεθούν τρόποι, όπως αυτοί που προτείνονται από το Συμβούλιο, ώστε να υπάρξει στην πράξη μια **απομυθοποίηση των εξετάσεων** με μια διαδικασία πιο δίκαιη, πιο αξιόπιστη, πιο ανθρώπινη και πάντοτε αδιάβλητη.

Αναλυτικά οι απόψεις που διατυπώθηκαν στο Συμβούλιο από μέλη τού Συμβουλίου και εκπροσώπους φορέων περιλαμβάνονται στα Πρακτικά και τα συνοδευτικά κείμενα. Εδώ δίδονται τα κύρια σημεία συζήτησης τού θέματος με έμφαση σ' εκείνα στα οποία σημειώθηκε σύγκλιση απόψεων. Συγκεκριμένα:

A.

1. Γενικότερη υπήρξε η εκτίμηση ότι δεν υπάρχει δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης των αποφοίτων Λυκείου στα ΑΕΙ χωρίς εξετάσεις, έστω κι αν απώτερος επιθυμητός στόχος είναι μια διαδικασία άμεσης πρόσβασης στα Πανεπιστήμια με διάφορους πρόσφορους τρόπους που θα καθοριστούν σε συνεργασία Πολιτείας και ΑΕΙ ώστε να εξυπηρετηθούν ποικίλες εκπαιδευτικές ανάγκες που δεν αντιμετωπίζονται σήμερα (άρση εκπαιδευτικών ανισοτήτων, πανεπιστημιακή μόρφωση ατόμων που δεν συνέχισαν σπουδές μετά το λύκειο κ.λπ.)

Η Πολιτεία σε μια προοπτική συνολικού μακροχρόνιου σχεδιασμού της εκπαιδευτικής πολιτικής οφείλει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις απρόσκοπτης πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση όσων νέων ανθρώπων επιθυμούν και μπορούν να παρακολουθήσουν πανεπιστημιακές σπουδές. Ωστόσο σήμερα, αντικειμενικοί λόγοι δεν επιτρέπουν την ελεύθερη πρόσβαση. Επομένως, σε μια πορεία προς την επίτευξη αυτής απαιτείται το βέλτιστο σύστημα επιλογής, καθώς επίσης και η επανεξέταση της εισαγωγή στα ΑΕΙ/ΤΕΙ όχι μόνον των αποφοίτων Λυκείου άπαξ στη ζωή τους και μόνον αμέσως μετά την αποφοίτησή τους, αλλά και σε επόμενες φάσεις, μετά από απόκτηση εργασιακής ή άλλης εμπειρίας, δυνατότητα που μέχρι σήμερα υπάρχει μόνο στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Η διεύρυνση ενός τέτοιου θεσμού εκτιμάται ότι θα ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες των εργαζομένων για πρόσβαση στην εξειδικευμένη και υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκή γνώση.

Διαφορετική άποψη διατύπωσε η εκπρόσωπος του "ΛΑΟΣ" που υποστηρίζει την ελεύθερη πρόσβαση των υποψηφίων στα ΑΕΙ :
 «Προτείνουμε να γίνεται η εισαγωγή στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση χωρίς Πανελλαδικές εξετάσεις, αλλά με εγγραφή των υποψηφίων στη σχολή που επιθυμούν, σύμφωνα με τις δυνατότητες των Ανωτάτων Ιδρυμάτων και με βάση το βαθμό Εθνικού Απολυτηρίου, ο οποίος θα προκύπτει από τη συγκριτική βαθμολόγηση των μαθητών. Τα πρώτα έτη μπορεί να γίνονται κριτήριο για την περαιτέρω συνέχεια των σπουδών.»

2. Υπήρξε γενικότερη συμφωνία ως προς την ανάγκη αποδέσμευσης του Λυκείου από τις εισαγωγικές εξετάσεις για τα Πανεπιστήμια, ώστε ν' αποκτήσει το Λύκειο μεγαλύτερη μορφωτική αξία και την αυτοδυναμία που χρειάζεται ως ανώτερη βαθμίδα τής Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εκτιμάται ότι το σημερινό σύστημα με τις εξετάσεις στη Γ' Λυκείου έχει αποδιοργανώσει πλήρως τη λειτουργία και έχει αλλοιώσει τον μορφωτικό χαρακτήρα τού Λυκείου.

Το Λύκειο οφείλει να μετασχηματιστεί σε μια αυτόνομη παιδευτική βαθμίδα με ισχυρή μορφωτική ταυτότητα. Το Απολυτήριό του θα πιστοποιεί αξιόπιστα τις δυνατότητες που έχει ο απόφοιτος στη γλωσσική εκπαίδευση και στην επικοινωνία, να κατακτά ευρύτερη κοινωνική και επιστημονική του μόρφωση στη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών και στις ξένες γλώσσες. Στο Λύκειο μεγάλη σημασία θα αποδίδεται στον Επαγγελματικό Προσανατολισμό, στην πολιτιστική καλλιέργεια, στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της πρωτοβουλίας, στην εξοικείωση με τα σημαντικά θέματα που απασχολούν την κοινωνία και τον κόσμο μας. Από την άλλη πλευρά, το Απολυτήριο Λυκείου θα αποδεικνύει την ικανότητα και το πνευματικό υπόβαθρο του αποφοίτου να συμμετέχει με επιτυχία σε πιο εξελιγμένες μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η Δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ιδιαίτερα το Λύκειο αποτελεί αυτόνομη εκπαιδευτική βαθμίδα. Η σχέση της με την Τριτοβάθμια εκπαίδευση και με το όποιο σύστημα πρόσβασης είναι αναπόφευκτη. Ωστόσο, ο γενικός προσανατολισμός του εκπαιδευτικού συστήματος πρέπει να τείνει προς τη συγκρότηση και λειτουργία της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως αυτοτελούς εκπαιδευτικής οντότητας.

Διαφορετική άποψη διατυπώνει ο εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ :
 « Σχετικά με την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στρατηγικός μας στόχος είναι κάθε νέος και νέα που παίρνει Εθνικό Απολυτήριο, να μπορεί να εισάγεται σε Πανεπιστήμια και

ΤΕΙ. Επιπλέον, θα εισάγεται όχι σε Τμήμα, αλλά σε Σχολή, για να επιλέγει σε επόμενη φάση την επαγγελματική του κατεύθυνση. Με τον τρόπο θα έχει τη δυνατότητα να αποφασίζει για το επαγγελματικό του μέλλον ώριμα.

Επιπλέον:

1. Οι εξετάσεις για το εθνικό απολυτήριο διεξάγονται κεντρικά και με διαδικασίες αντίστοιχες των σημερινών ώστε να διασφαλίζεται το αδιάβλητο.
2. Τα θέματα επιλέγονται από σχετική τράπεζα στην οποία περιλαμβάνεται μεγάλη πληθώρα θεμάτων σταθμισμένης δυσκολίας.
3. Τα Ιδρύματα ορίζουν τα μαθήματα και τους συντελεστές βαρύτητας που λαμβάνονται υπόψη για την εισαγωγή φοιτητών στις Σχολές τους
4. Με βάση τις επιλογές τους οι μαθητές μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για εισαγωγή σε όσες Σχολές επιθυμούν.»

Η εκπρόσωπος της Συνόδου των Πρυτάνεων διατυπώνει την άποψη :

«Ως ένα μεταβατικό στάδιο προς τις προαναφερθείσες στρατηγικές επιλογές για εισαγωγή στην Γ΄ βάρθμια εκπαίδευση, προτείνουμε την παρακάτω πρόταση που μπορεί να εφαρμοστεί σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα υπό τις παρούσες συνθήκες και άρα με το ισχύον εξεταστικό σύστημα:

I. Η Πολιτεία:

1. Οργανώνει και διεξάγει τις εθνικού επιπέδου εξετάσεις:
 - Με τη διαδικασία υλοποίησης της εξεταστικής διαδικασίας που ισχύει σήμερα,
 - Με προσθήκη μαθημάτων που κατηγορίες επιμέρους ομοειδών τμημάτων θεωρούν απαραίτητα.
 - Τα θέματα των εξετάσεων θα αντλούνται από Τράπεζα θεμάτων, συνεχώς διαμορφούμενη και εμπλουτιζόμενη με θέματα διαβαθμισμένης δυσκολίας, η οποία Τράπεζα θεμάτων θα έχει διαμορφωθεί από Ειδικό Σώμα εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας και εξειδικευμένων μελών ΔΕΠ .
 - Και με τη δημιουργία και αξιοποίηση ειδικώς επιμορφωμένου σώματος διορθωτών και βαθμολογητών.
2. Κατατάσσει σε Τμήματα κατά σειρά επιτυχίας αυτούς που έχουν επιτύχει τις προδιαγραφές των δηλωμένων τμημάτων

επιλογής.

3. Σε περίπτωση υπεράριθμων επιτυχόντων σε τμήματα, ακολουθεί δεύτερος κύκλος κατανομής με βάση τις ιεραρχημένες επιλογές των υποψηφίων κ.ο.κ. ».

3. Κάθε μαθητής με απολυτήριο λυκείου έχει δικαίωμα πρόσβασης στα ΑΕΙ. Για την εισαγωγή σε ΑΕΙ διεξάγονται εξετάσεις μετά την ολοκλήρωση του λυκείου και τη λήψη του απολυτηρίου.

Η διεξαγωγή των εξετάσεων εισαγωγής στα ΑΕΙ, προκειμένου να διατηρήσουν τον αδιάβλητο χαρακτήρα τους αλλά και να αποκτήσουν επιστημονική εγκυρότητα και αξιολογική αξιοπιστία, προτείνεται να αναληφθεί από ειδικό κρατικό εξεταστικό φορέα ("**Εθνικό Κέντρο Αξιολόγησης**"), στελεχωμένο από ειδικούς στην αξιολόγηση (εκπαιδευτικούς και πανεπιστημιακούς), που θα συγκροτήσει Τράπεζα Θεμάτων, συνεχώς τροφοδοτούμενη και ανανεούμενη. Το Εθνικό Κέντρο Αξιολόγησης θα διεξάγει τις εξετάσεις περισσότερες φορές τον χρόνο. Έτσι θα πάψουν οι εξετάσεις να αποτελούν "εθνικό γεγονός", θα απομυθοποιηθεί ο ρόλος τους και η συγκέντρωση βαθμών για εισαγωγή στα ΑΕΙ θα αποτελεί ατομική υπόθεση κάθε υποψηφίου.

Διαφορετική άποψη διατυπώνει ο εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ :

« Σχετικά με την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στρατηγικός μας στόχος είναι κάθε νέος και νέα που παίρνει Εθνικό Απολυτήριο, να μπορεί να εισάγεται σε Πανεπιστήμια και ΤΕΙ. Επιπλέον, θα εισάγεται όχι σε Τμήμα, αλλά σε Σχολή, για να επιλέγει σε επόμενη φάση την επαγγελματική του κατεύθυνση. Με τον τρόπο θα έχει τη δυνατότητα να αποφασίζει για το επαγγελματικό του μέλλον ώριμα.

Επιπλέον:

1. Οι εξετάσεις για το εθνικό απολυτήριο διεξάγονται κεντρικά και με διαδικασίες αντίστοιχες των σημερινών ώστε να διασφαλίζεται το αδιάβλητο.

2. Τα θέματα επιλέγονται από σχετική τράπεζα στην οποία περιλαμβάνεται μεγάλη πληθώρα θεμάτων σταθμισμένης δυσκολίας.
3. Τα Ιδρύματα ορίζουν τα μαθήματα και τους συντελεστές βαρύτητας που λαμβάνονται υπόψη για την εισαγωγή φοιτητών στις Σχολές τους.
4. Με βάση τις επιλογές τους οι μαθητές μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για εισαγωγή σε όσες Σχολές επιθυμούν.»

4. Προτείνεται δραστικός **περιορισμός τής διδασκομένης και εξεταζομένης ύλης** στα 3 έτη τού Λυκείου και, κατ' επέκταση, στην ύλη των εισαγωγικών εξετάσεων, ώστε να περιλαμβάνει **τις βασικές έννοιες του μαθήματος, τις γνώσεις και τις δεξιότητες** που πραγματικά αξίζει να κατακτηθούν από τους μαθητές. Προτείνεται επίσης **περιορισμός τού αριθμού των εξεταζομένων μαθημάτων** για την εισαγωγή στα ΑΕΙ..

5. Κρίνεται σκόπιμο να συνυπολογίζεται για την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια –σε ποσοστό που θα προσδιοριστεί– **η επίδοση των μαθητών στις τρεις τάξεις τού Λυκείου** μετά από έγκυρη, αντικειμενική αξιολόγηση των μαθητών από τους διδάσκοντες με τρόπους που θα εξειδικευτούν από το Συμβούλιο στη δεύτερη φάση της λειτουργίας του.

6. Υπογραμμίζεται η ανάγκη να δοθεί στους υποψηφίους για τα ΑΕΙ **η δυνατότητα περισσότερων ευκαιριών εξέτασης μέσα στον ίδιο χρόνο** σε συνδυασμό και με τη **διατήρηση κτηθείσης υψηλής βαθμολογίας** από την προηγούμενη εξέταση με όρους που θα προσδιοριστούν ώστε να αποφευχθεί άνιση μεταχείριση των υποψηφίων.

7. Τονίστηκε από όλους η ανάγκη να συμμετέχουν στη διαδικασία επιλογής **τα οικεία Τμήματα των ΑΕΙ.**

Αυτό μπορεί να γίνει

- Με τον συμπροσδιορισμό της διδασκόμενης και της εξεταστέας ύλης,
- Με ειδικούς πανεπιστημιακούς στο Εθνικό Κέντρο Αξιολόγησης
- Με τον καθορισμό των εξεταζόμενων μαθημάτων του συντελεστή βαρύτητάς τους και την πιθανή βάση, που μπορούν και να διαφοροποιούνται κατά Τμήμα.

B.

Οι ανωτέρω γενικές κατευθύνσεις αντιμετώπισης τού θέματος οδηγούν, κατά την εκτίμηση τής πλειονότητας των μελών τού Συμβουλίου και των εκπροσώπων των φορέων, σε μια **διαφορετική δομή του Λυκείου** που θα περιλαμβάνει το Γενικό και ένα πλήρως αναβαθμισμένο Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο. Η πλειονότητα των μελών τού Συμβουλίου κρίνει αναγκαία **την κατάργηση της λειτουργίας τού Λυκείου ως προπαρασκευαστικής βαθμίδας για τα ΑΕΙ** ("Λυκείου - Φροντιστηρίου"), με ανάδειξη εκ νέου του καθαρώς παιδευτικού χαρακτήρα τού Λυκείου. Σύμφωνα με αυτή την άποψη, **δεν πρέπει να υπάρχουν κατευθύνσεις και αυστηρά εξειδικευμένες σπουδές** στο Λύκειο (στη Γ' ή τις δύο τελευταίες τάξεις), ενώ προτείνεται η καθιέρωση **μαθημάτων επιλογής** που θα προάγουν τα ενδιαφέροντα των μαθητών.

Επί του θέματος αυτού διατυπώθηκαν και άλλες διαφορετικές απόψεις:

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο :
Μεταβατικά, μέχρις ότου γίνουν οι προτεινόμενες αλλαγές στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, η Β' Λυκείου θα πρέπει να περιλαμβάνει δύο κύκλους σπουδών και η Γ' Λυκείου τρεις κύκλους σπουδών, που να βοηθούν και στην προετοιμασία των υποψηφίων για τα ΑΕΙ. Οι εξετάσεις πρόσβασης στην Γ/θμια Εκπαίδευση διεξάγονται μόνο στην τελευταία τάξη.

Εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ :

«Δεχόμαστε ένα Ενιαίο Λύκειο με κατευθύνσεις και μεταλυκειακή βαθμίδα εξειδίκευσης, θεωρώντας ότι η γενικότερη και πληρέστερη γλωσσική και γνωστική κατάρτιση συμπληρώνεται μέσα σε αυτό.

Διαφοροποιούμαστε από τις θέσεις του ΣΠΔΕ, που προτείνει ξεχωριστό Λύκειο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, επειδή είμαστε αντίθετοι στην Παιδεία διαφορετικών ταχυτήτων.»

Επιτροπή Προέδρου τού ΕΣΥΠ :

Οι δύο τελευταίες τάξεις τού Λυκείου –παράλληλα προς το κανονικό πρόγραμμα και στο πλαίσιο ενός ολοήμερου Λυκείου– θα πρέπει να περιλαμβάνουν ένα προπαρασκευαστικό πρόγραμμα, υποχρεωτικό για όσους θα είναι υποψήφιοι για τα ΑΕΙ.

Εκπρόσωπος τής Συνόδου των Προέδρων των ΤΕΙ :

«Το σύστημα που προτείνεται αντιστοιχεί στο Foundation του Αγγλο-σαξωνικού συστήματος. Η Γ΄ Λυκείου, θα αποτελεί, εν άλλοις, ένα επίσημο «φροντιστήριο» που θα το αναλάβει το Δημόσιο, ώστε οι μαθητές να διδάσκονται ό,τι προαπαιτούν τα Προγράμματα Σπουδών μιας Σχολής Α.Ε.Ι. της επιλογής τους, για την εισαγωγή τους σε αυτήν».

ΤΕΛΟΣ